मध्यमकालीन खर्च संरचना

(आर्थिक वर्ष २०८२/८३ देखि २०८४/८५)

Medium Term Expenditure Framework

(Fiscal Year 2025/26-20267/28)

मिति २०८२/३/१५ गतेको कार्यपालिका बैठकमा सिफारिस तथा मिति २०८२/३/१५ गतेको नगर सभाबाट स्वीकृत भएको

शितगंगा नगरपालिकाको
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा अर्घाखाँची
लुम्बिनी प्रदेश नेपाल

मध्यमकालीन खर्च संरचना

(आर्थिक वर्ष २०८२/८३ देखि २०८४/८५)

Medium Term Expenditure Framework

(Fiscal Year 2025/26-20267/28)

शितगंगा नगरपालिकाको

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा अर्घाखाँची

लुम्बिनी प्रदेश नेपाल

विषय सूची

परिच्छेद१परिचय- ३

१.१ पृष्ठभूमि ३

१.२ मध्यमकालीन खर्च सरचनाको अवधारणा ४

१.३ मध्यमकालीन खर्च सरचनाको उद्देश्य ४

१.४ मध्यमकालीन खर्च सरचनाको संस्थागत व्यवस्था ४

१.५ तर्जुमा प्रक्रियाः ५

१.६ यसका सीमाहरु ५

परिच्छेद २ - मध्यमकालीन खर्च संरचना ७

२.१ पृष्ठभूमि ७

२.२ सोच, उद्देश्य तथा रणनीति ७

२.३ मध्यमकालीन नतिजा खाका ८

२.३ मध्यमकालीन बजेट खाका १०

२.५ बजेट विनियोजन र प्रक्षेपणको बाँडफाँट १२

२.५.१ रणनीतिक स्तम्भको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको अनुमान तथा प्रक्षेपण १७

२.५.२ प्राथमिकताक्रमको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण १८

२.५.३ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण १९

२.५.४ लैगिक संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण २०

२.५.५ जलवायु संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण २०

२.५.६ स्थानीय गौरवका आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण २१

२.५.७ विषय उप-क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण २२

परिच्छेद ३ - आर्थिक क्षेत्र २७

३.१ कृषि तथा पशुपन्छीविकास २७

३.३ उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति ३१

४.१ स्वास्थ्य तथा पोषण ४०

५.१ भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास ५३

५.३विघुत तथा वैकल्पिक ऊर्जा ५८

शितगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
ठाडा, अर्घाखाँची
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

परिच्छेद ६ – वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन ६२
६.१ वन, वतावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षण ६२
७.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन ६७
अनुसूचीहरू ७३
अनुसूची १: कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकीकरण तथा साङ्केतीकरणको आधार तथा प्रक्रिया ७३
सन्दर्भ समाग्रीहरू ८३

परिच्छेद१-परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

अर्घाखाँची जिल्लाको दक्षिण चुरे क्षेत्रमा अवस्थित यो नगरपालिका करिव ६१०.४३वर्ग किलोमीटरमा फैलिएको छ।साविक सीतापुर, सुवर्णखाल, ठाडा, सिमलपानी, सिद्धारा, जुकेना र जलुकेगा.वि.स. गाभेर निर्माण भएको यस नगरपालिकामा १४ वटा वडाहरू रहेका छन् ।०७८ को राष्ट्रिय जनगणना अनुसार यस नगरपालिकाकोजनसंख्या ३७६९१र परिवार संख्या ९४५०रहेको छ ।

विकासको क्रम र समयको अन्तरालसँगै यस नगरपालिकाको आर्थिक तथा सामाजिक सूचकहरूमा केही सुधार हुँदै गएता पनि यहाँको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक लगायत विविध क्षेत्रमा रहेका प्रचुर सम्भवनालाई समृद्धिमा बदल्न सकिएको छैन।शितगंगा नगरपालिकामा आवधिक योजना तर्जुमा गरिएको नभएता पनियोजनाबद्ध विकासको प्रयास स्वरूप २०७६ मा वृहत नगरपालिका विकास गुरुयोजना तर्जुमा गरिको छ।गुरु योजनाको नीतिगत प्राथमिकता र वार्षिक कार्यक्रमको प्राथमिकता बीच तालमेल नहुँदा कार्यान्वयन पक्ष कमजोर हुन पुग्यो।आवधिक योजना नभएकाले गुरुयोजनालाईनै आधार मानियसका लक्ष्य, उद्देश्यएवं नीतिगत प्राथमिकतालाई वार्षिक कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गराउन, बजेट तर्जुमा प्रक्रियालाई यथार्थ परकबनाउन, नतिजामुखी योजना तथा कार्यक्रमको छनौट गर्न, प्राथमिकताप्राप्त आयोजनामा बजेट सुनिश्चित गर्न तथा सार्वजनिक खर्चलाई व्यवस्थित गरी विनियोजनमा दक्षता ल्याउन आगामी ३ वर्षको आम्दानी तथा खर्चको प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिएको हो ।

१.२ मध्यमकालीन खर्च सरचनाको अवधारणा

मध्यमकालीन खर्चसंरचना सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनको महत्वपूर्ण औजार हो। यसले उपलब्ध सिमित स्रोत साधनको वस्तुनिष्ठ आंकलन गरी प्राथमिकताको क्षेत्रमा स्रोतको बाँडफाँट गर्दछ । यसले आवधिक योजनाको लक्ष्य, उद्देश्य र नीतिगत प्राथमिकतालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउँछ ।

१.३ मध्यमकालीन खर्च सरचनाको उद्देश्य

यसको तयारीबाट देहायअनुसारको उद्देश्य हासिल हुने अपेक्षा गरिएको छ-

(क) आवधिक योजना र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमसँग तादाम्यता कायम गरी स्रोत– साधनको विनियोजनलाई उपलब्धि मूलक बनाउनु

(ख) आयोजनाहरूको प्राथमिकीकरण गर्ने र प्राथमिकता प्राप्त आयोजनालाई स्रोतको सुनिश्चितता गर्नु

(ग) स्थानीय सरकारलाई प्राप्त हुने मध्यम अवधिको आन्तरिक र बाह्य स्रोतको वास्तविक अनुमान गरी बजेट खाका तर्जुमा गर्नु

(घ) सार्वजनिक खर्चलाई बढी प्रभावकारी र कुशल बनाई लक्षित प्रतिफल सुनिश्चित गर्नु

(ङ) बजेट अनुमानलाई यथार्थ परक बनाउनु ।

१.४ मध्यमकालीन खर्च सरचनाको संस्थागत व्यवस्था

मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमको व्यवस्था रहेको छ ।

(क) **स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति:**नगरपालिकाकोप्रमुखको अध्यक्षतामा गठन भएको यस समितिले आगामी ३ वर्षको कूल आम्दानीका स्रोतहरू र खर्चको प्रक्षेपण गर्ने, क्षेत्रगत खर्चको सीमा निर्धारण गर्ने र मध्यमकालीन खर्च तर्जुमा सम्बन्धी समग्र कार्यको निर्देशन गर्ने कार्य गर्दछ।

(ख) **मध्यमकालीन खर्च संरचना प्राविधिक समिति\कार्यदल:** नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा विषयगत शाखा वा महाशाखा प्रमुख सदस्य र योजना शाखा वा महाशाखा प्रमुख सदस्य सचिव रहेको प्राविधिक समिति वा कार्यदलले नगरपालिकाका सबै शाखा वा महाशाखासँग समन्वय र सहजीकरण गरी निर्धारित बजेट सीमाको परिधिभित्र रही त्रिवर्षीय खर्चको प्रक्षेपण सहित मध्यमकालीन खर्च संरचनाको मस्यौदा तयार गरी विषयगत समितिमा प्रस्तुत गर्ने काम गर्दछ।

(ग) विषयगत योजना तर्जुमा समितिहरुःनगरपालिकामा आर्थिक विकास समिति, सामाजिक विकास समिति, पूर्वाधार विकास समिति, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति र सुशासन तथा संस्थागत विकास समिति गरी ५ वटा समिति रहने व्यवस्था रहेको छ ।यीसमितिहरूले स्रोत अनुमान समितिबाट प्राप्त भएको बजेट सीमा तथा मार्गदर्शन भित्र रही समितिमा पेश भएका योजना तथा कार्यक्रमलाई विषयगतरूपमा छलफल, विश्लेषण र पुनः प्राथमिकता निर्धारण गरी मध्यमकालीन खर्च संरचना प्राविधिक समितिमा पेश गर्ने कार्य गर्दछ।

(घ) बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिःउप-प्रमुखको अध्यक्षतामा रहने यस समितिले विषयगत समितिबाट प्रस्ताव भएका कार्यक्रम आयोजनाहरूकोत्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहित तयार भएका विषयगतमध्यमकालीन खर्च संरचना र बजेटको एकीकृत मस्यौदा तयार गरी स्वीकृतिको लागि कार्यपालिकामा पेश गर्ने कार्य जिम्मेवारी निर्वाह गर्दछ ।

१.५ तर्जुमा प्रक्रियाः

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी गरिएको स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च तर्जुमा दिग्दर्शनले निर्दिष्ट गरे बमोजिम शितगंगानगरपालिकाले देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरी यो दस्तावेज तयार गरेको छ।

(क) नगरपालिका गठन भएपछिका विगत पाँच आर्थिक वर्षमा भएका उपलब्धिहरूको सामान्य प्रगति समीक्षा,

(ख) चालु आर्थिक वर्ष तथा आगामी दुई आर्थिक वर्षको स्रोत अनुमान तथा बजेटको सीमा भित्रविषयगतशाखाहरू, १४ वटै वडा कार्यालय र नगरपालिका विशेषको पूँजीगत खर्च र चालु खर्चको लागि गरेको बाँडफाँट तथा सो को सूचना सम्प्रेषण गरेको कार्यको पुनरावलोकन।

(ग) नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीको लागि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको संयोजकत्वमा गठित कार्यदलले विभिन्न विषयगत समितिहरुमा छलफल गराई त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचनाको मस्यौदाको पुनरावलोकन।

(घ) मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी सम्बन्धमा जनप्रतिनिधि तथा शाखा प्रमूखहरुलाई १/१ दिने कार्यशाला संचालन र मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई अन्तिमरुप प्रदान।

१.६ यसका सीमाहरु

यस खर्च संरचना निर्माण गर्दा राखिएका नगरविकासका सूचनाहरु नगरपालिकामा रहेका प्रकाशनहरु र प्रतिवेदनबाट लिइएका छन्। त्यस्ता प्रकाशनहरु प्राप्त नभएको अवस्थामा पदाधिकारीसँगको छलफल र अन्य सान्दर्भिक सूचनाहरुमा आधारित भई अनुमान गरी राखिएको छ। बजेट विनियोजनका सूचनाहरु

शितगंगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
ठाडा, अर्घाखाँची
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

नगरपालिकाको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा अभ्यास र नगरसभामा छलफल भई स्वीकृत भएको बजेटमा आधारित रहेको छ। केही विषयक्षेत्रको सूचक एवं सूचनाहरु जानकारीको कमीका कारण अधावधिक गर्न सकिएको छैन। नतिजा सूचक तथा उपलव्धी सम्वन्धमा नगरपालिकाले तयार गर्ने सूचनाहरुलाई क्रमशः अध्यावधिक गर्दै लैजानुपर्ने हुन्छ।

परिच्छेद २ - मध्यमकालीन खर्च संरचना

२.१ पृष्ठभूमि

सार्वजनिक खर्चमा विनियोजन कुशलता, कार्यान्वयन दक्षता र वित्तीय सुशासन कायम गरी सार्वजनिक स्रोतको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचना एउटा महत्वपूर्ण औजारको रूपमा रहेको छ। सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापनलाई चुस्त र दुरुस्त तुल्याउँदै आवधिक योजनाका लक्ष्य, उद्देश्य र नीतिगत प्राथमिकतालाई वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम मार्फत कार्यान्वयन गर्न मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार गरिन्छ। साथै स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक, विषय क्षेत्रगत मध्यमकालीन तथा दीर्घकालीन योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । त्यसैगरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ लेगाउँवा नगरसभामा राजस्व र व्ययको अनुमान पेश गर्दा त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण सहितको मध्यमकालीन खर्च संरचना समेत पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ ।त्यसैले वित्तीय सुशासन र कानूनी आवश्यकता पुरा गर्न यो मध्यमकालीन खर्चसंरचना तयार गरिएको हो।

२.२ सोच, उद्देश्य तथा रणनीति

सोच:"आधुनिक कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधारको विकास, समुन्नत शितगंगानिर्माण हाम्रो चाहना"रहेको छ ।

लक्ष्य: "समृद्ध शितगंगा निर्माणहुने"।

उद्देश्यहरु:

क. कृषि तथा गैहकृषिक्षेत्रमा रहेका सबै आर्थिक सम्भावनाहरुको उपयोग गर्नु,

ख.शिक्षा, स्वास्थ्य सेवाको विकास एवं सामाजिक सशक्तिकरण गर्नु,

ग. दिगो पूर्वाधारको विकास गर्नु,

घ. विकास र वातावरण बीच सन्तुलन कायम गर्नु,

ङ. सुशासन कायम गर्नु

समष्टिगत रणनीति:

१. कृषि, पर्यटन, उद्योग, वाणिज्य लगायतका आर्थिक क्षेत्रको विकास गरी आय र रोजगारीका अवसरको वृद्धि गर्ने,
२. शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी जस्ता आधारभूत सेवाहरुमानागरिकको पहुँच विस्तारका साथै लैङ्गिक विकास एवं सामजिक सशक्तिकरण गर्ने,
३. गुणस्तरीय तथा वातावरण मैत्री एवं विपद प्रतिरोधी पूर्वाधारको विकास गर्नु,
४. वन तथा वातावरण संरक्षण गर्ने,
५. प्रभावकारी विपद व्यवस्थापन गर्ने,
६. गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्ने।

२.३ मध्यमकालीन नतिजा खाका

शिलगंगा नगरपालिकाको समष्टिगत मध्यमकालीन नतिजा खाका

सि.नं	मुख्य सूचकहरु	इकाई	आ.व. २०८०/०८१ सम्मको	आ.व.२०८१/०८२ मा थप	जम्मा	मध्यमकालीन लक्ष्य		
						२०८२/०८३	२०८३/०८४	२०८४/०८५
१	कोल्ड स्टोर भवन	संख्या	१	०	१	०	०	०
२	किसान सूचिकरण संख्या	प्रतिशत	५७	११	६८	१००	०	०
३	कृषि उपकरण हाते ट्र्याक्टर वितरण संख्या	संख्या	३०९	३१	३४०	५०	५०	५०
४	कृषि उपकरण कम्बाइन मिल वितरण संख्या	संख्या	६०	१०	७०	१०	१०	१०
५	चाप कटर/दानाबनाउने मेशिनवितरण संख्या	संख्या	१९	०	१९	५	५	५
६	निजी कृषितथापशुपंक्षीफर्म	संख्या	२३१	३४	२६५	९	५	७
७	निजीकुखुरा फर्म संख्या	संख्या	१८	०	१८	१	२	३
८	नगरपालिकाले कालोपत्रे गरेको सडक	कि.मी.	३.१	१.४	४.५	२	३	४
९	नगरपालिकाले आरसिसि ढलान गरेको सडक	कि.मी.	१.९	२	३.९	१	१	१
१०	नगरपालिकाले निर्माण गरेको साना मोटरेबल पुल	संख्या	२	०	२	०	१	०
११	झोलुङ्गे पुल/ट्रष्ट	संख्या	४३	१	४४	१	२	३
१२	नगरपालिकाले गरेको ग्राभेल सडक	कि.मी.	७५	४.५	७९.५	५	६	७
१३	नगरपालिकाले नियमित मर्मत गर्ने सडक	कि.मी.	१०७८	२	१०८०	१०८०	१०८०	१०८०
१४	सडक नयाँ ट्र्याकखन्ने कार्य	कि.मी.	४०६.५	५.५	४११.५	१	१	१
१५	नगरपालिकाभवन	संख्या	१	१	२	०	०	०
१६	वडा कार्यालय भवननिर्माण (सेवा केन्द्र भवन समेत)	संख्या	१३	०	१३	१	१	१
१७	स्वास्थ्य चौकी/इकाई भवननिर्माण	संख्या	९	१	१०	०	०	०
१८	सामुदायिक स्वास्थ्यइकाई भवन	संख्या	१५	०	१५	२	१	१

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

१९	वर्थिङ्ग सेन्टर	संख्या	७	०	७	१	१	१
२०	स्वास्थयप्रयोग शाला	संख्या	२	०	२	२	०	०
२१	एम्बुलेन्स	संख्या	५	१	६	०	०	०
२२	पूर्णखोप लगाएका वालवालिका	प्रतिशत	१००	०	१००	१००	१००	१००
२३	चार पटक गर्भजाच	प्रतिशत	३५	७	४२	२	३	४
२४	औषत बृद्धी अनुगमन	प्रतिशत	१५.५	१.५	१७	१	१	१
२५	संस्थागत सुत्केरी	प्रतिशत	१९	-१	१८	१	२	३
२६	विद्यालयभवन	संख्या	१७	१	१८	१	१	१
२७	शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण	पटक	१	१	२	१	१	१
२८	पक्कीकुलो	कि.मी.	६.५	१.२	७.७	१.५	२	३
२९	खानेपानीको सेवापुगेको घर	संख्या	७०२५	२००	७२२५	१००	१५०	२००
३०	खानेपानीको सेव नपुगेको घर	संख्या	२२२५	-२००	२०२५	५००	१०२५	५००
३१	घरायसी पक्की शौचालय भएका घर	संख्या	७९४१	१०	७९५१	१०	१०	१५
३२	सार्वजनिक शौचालय	संख्या	५	०	५	०	०	०
३३	पोखरी तथा सिमसार क्षेत्र	संख्या	१८	०	१८	१	१	१
३४	सहकारी	संख्या	३०	०	३०	०	०	०
३५	३० दिनवा सो भन्दा बढी दिनको तालिम प्राप्त जनशक्ती	संख्या	२८३	११८	४०१	४०	४०	४०
३६	खेल मैदान संख्या	संख्या	३७	०	३७	१	१	१
३७	पार्क संख्या	संख्या	९	१	१०	१	१	१
३८	जेष्ठ नागरिक भवन	संख्या	१	०	१	०	१	०
३९	सामुदायिकभवन	संख्या	४८	१	४९	१	२	३
४०	बृक्षा रोपण	हेक्टर	५	०	५	५	५	५
४१	ढल निर्माण	संख्या	१	०	१	०	१	०
४२	कृषक समूह	संख्या	७०	०	७०	२	१	१
४३	कृषि पकेट क्षेत्र विकास	संख्या	२३	०	२३	१	१	१
४४	सहकारी संस्था	संख्या	३०	२९	३०	१	१	१
४५	व्यवसायी पशुपालन फर्म	संख्या	५७	०	५७	५९	६२	६६
४६	कृषि विमामा आवद्ध परिवार	प्रतिशत	१५	१	१६	२१	३०	४०
४७	नगरपालिका भित्र बाल क्लव							

२.३ मध्यमकालीन बजेट खाका

शितगंगा नगरपालिका							
स्थानीय समष्टिगत मध्यमकालीन बजेट खाका							
क्र.सं.	विवरण	आ.व. २०८०।८१ को यथार्थ	आ.व.२०८१।८२ को संसोधन	मध्यमकालीन बजेट अनुमान र प्रक्षेपण रु हजारमा			
				०८२।८३ को अनुमान	०८३।८४ को अनुमान	०८४।८५ को अनुमान	तीन वर्षको कुल
१	खर्च अनुमान						
	चालु खर्च	५४००८९	६३५८२६	६५५५५०	६७७७८०	६८६०७५	२०१९४०५
	पुँजीगत खर्च	२०४४९०	२३९१२५	२८१२००	२९००००	३००५००	८७१७००
	वितीय व्यवस्था	०	०	०	०	०	०
	कुल	७४४५७९	८७४९५१	९३६७५०	९६७७८०	९८६५७५	२८९११०५
२	आय अनुमान						०
२.१	आन्तरिक आय	३०९२२	३७२५९	३१५१२	३३७८०	३५०७५	१००३६७
२.२	राजस्व बाँडफाँटबाट प्राप्त रकम			०			०
	क. नेपाल सरकार	१२७७७६	१५७५७२	१६१७००	१६२५००	१६३५००	४८७७००
	ख. प्रदेश सरकार	२२४४१	१६२२२	१९१६१	२००००	२१०००	६०१६१
२.३	रोयल्टी बाँडफाँट			०			०
	क. वन रोयल्टी	०	०	०	०	०	०
	ख. खानी रोयल्टी	०	०	०	०	०	०
	ग. विद्युत् रोयल्टी	१८६२	२५००	२५००	२५००	२५००	७५००
	घ. पर्वतारोहण रोयल्टी	०	०	०	०	०	०

	ङ. पानी तथा अन्य रोयल्टी	०	०	०	०	०	०
२.४	नेपाल सरकार वित्तीय हस्तान्तरण			०			०
	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	१२१५५१	१२८०००	१४३८००	१४४०००	१४५०००	४३२८००
	ख. सशर्त अनुदान	३८७८८५	४७१५५५	५०२२००	५१००००	५२००००	१५३२२००
	ग. समपूरक अनुदान	२६२७	५०००	९७००	२००००	२००००	४१७००
	घ. विशेष अनुदान	३७९८	०	९०००	१००००	१००००	२९०००
२.५	प्रदेश सरकार वित्तीय हस्तान्तरण			०			०
	क. वित्तीय समानीकरण अनुदान	७९६७	८९२०	९६७७	१००००	११०००	३०६७७
	ख. सशर्त अनुदान	१०२२७	१२८००	१९०००	१४०००	१५०००	४८०००
	ग. समपूरक अनुदान	१२२६४	१०५००	१२०००	२००००	२१०००	५३०००
	घ. विशेष अनुदान	१७१४	३०००	०	४०००	५०००	९०००
२.६	आन्तरिक ऋण	०	०	०	०	०	०
२.७	अन्य अनुदान	६००६	५२००	६५००	७०००	७५००	२१०००
२.८	जनसहभागिता	०	०	०	०	०	०
२.९	अन्तर स्थानीय तह साझेदारी रकम	०	०	०	०	०	०
२.१	मौज्दात रकम	२९८१२	१६४२३	१००००	१००००	१००००	३००००
	कुल	७६६०५२	८७४९५१	९३६७५०	९६७७८०	९८६५७५	२८९११०५
	बचत (–) न्यून (ं)	२१४७३	०	०	०	०	

२.५ बजेट विनियोजन र प्रक्षेपणको बाँडफाँट

शितगंगा नगरपालिका

बजेट विनियोजन र प्रक्षेपणको बाँडफाँट

सि नं	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	२०८०\८१ को यथार्थ खर्च				२०८१\८२ को यथार्थ खर्च				२०८२\८३ बजेट सीमा (रु)				२०८३\८४ बजेट सीमा (रु)				२०८४\८५ बजेट सीमा (रु)			
		कूल	चालू	पूँजीगत	वित्तीय	कूल	चालू	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कूल	चालू	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कूल	चालू	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	कूल	चालू	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था
क	आर्थिक विकास क्षेत्र																				
१	कृषि विकास	१७८२४	११८४९	५९७५	०	११४०२	११४०२	०	०	१५१७५	१५१७५	०	०	१७४४५	१५०००	२४४५	०	१७५००	१५०००	२५००	०
२	पशु पन्छी विकास	१२४७५	१२४७५	०	०	५६०४	५६०४	०	०	३०२५	३०२५	०	०	४०००	४०००	०	०	५०००	५०००	०	०
३	उद्योग	३६००	२६००	१०००	०	२८२३	२८२३	०	०	२३००	२३००	०	०	३०००	२०००	१०००	०	३०००	३०००	०	०
४	पर्यटन	११९००	०	११९००	०	१९५९३	७००	१८८९३	०	१०८००	७००	१०१००	०	१२५००	०	१२५००	०	१३०००	०	१३०००	०
५	सहकारी	१८२४	३२४	१५००	०	१५३६	४८	१४८८	०	३००	३००	०	०	५००	५००	०	०	५००	५००	०	०
६	गरिबी निवारण	०	०	०	०	८८९	८८९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
७	श्रम तथा रोजगारी	५५५२	५५५२	०	०	६७०४	६७०४	०	०	११२०	११२०	०	०	१५००	१५००	०	०	२०००	२०००	०	०
८	वित्तीय क्षेत्र	०	०	०	०	०	०		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
९	भूमी व्यवस्था	०	०	०	०	१०	१०		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

१०	जलश्रोत तथा सिचाई	११२२५	०	११२२५	०	९१३१	०	९१३१	०	७५००	०	७५००	०	८०००	०	८०००	०	९०००	०	९०००	०
११	वाणिज्य आपूर्ति	४६१	४६१	०	०	०	०		०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	५४८६१	३३२६१	२१६००	०	५७६९२	२८१८०	२९५१२	०	४०२२०	२२६२०	१७६००	०	४६९४५	२३०००	२३९४५	०	५००००	२५५००	२४५००	०
	सामाजिक विकास क्षेत्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०		०	०	०	०
१	शिक्षा	४ङ+०५	३६४४१८	१५०००	०	३४०६३२	३२७९६२	१२६७०	०	३९५९७०	३९०९७०	५०००	०	४०००००	३९५०००	५०००		४ङ+०५	४०००००	५००००	०
२	स्वास्थ्य	६६८३१	५१५३१	१५३००	०	४६४०७	४१४३९	४९६८	०	५६१००	२३५००	१७४००	०	६७०००	६७०००	०	०	६९०००	६९०००	०	०
३	खानेपानी तथा सरसफाई	१३५३२	१०००	१२५३२	०	८७५१	१२६५	७४८६	०	१०८३५	२०००	८८३५	०	१३५००	२५००	११०००	०	१४०००	२५००	११५००	०
४	भाषा तथा संस्कृति	४८००	१५००	३३००	०	१२१३	१२१३	०	०	६९२५	१९२५	५०००	०	५५००	१२००	४३००	०	६०६०	१०००	५०६०	०
५	लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	५८३७	५८३७	०	०	४९९०	४९९०	०	०	७१४५	७१४५	०	०	५६००	४८००	८००	०	६०००	५५००	५००	०
६	युवा तथा खेलकुद	४९४९	३४४९	१५००	०	४९२९	३९३९	१२९०	०	४६००	३०००	१६००	०	३५००	२८००	७००	०	३५००	२८००	७००	०
७	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	१६८४०	१६८४०	०	०	३२७४	२६५	३००९	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

८	जनसंख्या तथा बसाई सराई	०	०	०	०	०	०	०	०	५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	५३+०५	४४४५७५	४७६३२	०	४१०१९६	३८१०७३	२९४२३	०	४८२०७५	४२८५४०	३७८३५	०	४९५१००	४७३३००	२१८००	०	५३+०५	४८०८००	२२७६०	०
	पूर्वाधार विकास	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०				०
१	यातायात पूर्वाधार	१३+०५	०	११५८६२	०	१११००७	६७१	११०३३६	०	१९२१२०	०	१९२१२०	०	२०९०००	०	२०९००००	०	२१००००	०	२१००००	०
२	भवन आवास तथा सहरी विकास	३४९३५	०	३४९३५	०	११९९२	५००	११४९२	०	१३२००	०	१३२००	०	१३५००	०	१३५००	०	१४००००	०	१४००००	०
३	उर्जा	१७००	१००	१६००	०	२७८	१००	१७८	०	२००	०	२००	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	सम्पदा पूर्वाधार	९११५	०	९११५	०	६६६१	०	६६६१	०	१२२७०	०	१२२७०	०	१५०००	०	१५००००	०	१५०००	०	१५००००	०
५	पुनर्निर्माण	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	संचार, सूचना, विज्ञान तथा प्रविधि	३०००	३०००	०	०	३०५	०	३०५	०	३०००	३०००	०	०	३०००	३०००	०	०	३००००	३००००	०	०
	जम्मा	२३+०५	३१००	१६१५९२	०	१३०२४३	१२७१	१२८९७२	०	२२०७९०	३०००	२१७७९०	०	२४०५००	३०००	२३७५००	०	२४२०००	३००००	२३९००००	०

[illegible] नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

घ	वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०				०
१	वन	३२००	३२००	०	०	०	०	०	०	२६५०	०	२६५०	०	४३००	४३००	०	०	४५००	४५००	०	०
२	वातावरण तथा जलवायु	१०८८	५८८	५००	०	०	०	०	०	२००	२००	०	०	१५००	१५००	०	०	१५००	१५००	०	०
३	विपद व्यवस्थापन	६०३०	६०३०	०	०	६५८६	३४८३	३१०३	०	६८१०	६८१०	०	०	४०००	४०००	०	०	४५००	४५००	०	०
	जम्मा	१०३१८	९८१८	५००	०	६५८६	३४८३	३१०३	०	९६६०	७०१०	२६५०	०	९८००	९८००	०	०	११५००	११५००	०	०
ङ	सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित क्षेत्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०					०
१	मानव संसाधन विकास	५५०	५५०	०	०	११६८	११६८	०		०	०	०	०	२०००	२०००	०	०	२०००	२०००	०	०
२	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	१३००	१३००	०	०	२८८	२८८	०		५०६०	५०६०	०	०	५०००	५०००	०	०	५०००	५०००	०	०
३	प्रशासकीय सुशासन	१८४२	१८४२	०	०	५३४९	४६१०	७३९		४५००	४५००	०	०	७६८५	७६८०	०	०	५०००	५०००	०	०
४	कानून तथा न्याय	८८२	८८२	०	०	८८१	८८१	०		०	०	०	०	२०००	२०००	०	०	२०००	२०००	०	०
५	[illegible] प्रणाली	९००	९००	०	०	७९३	७९३	०		२००	२००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

६	वितीय सुशासन	१४३५	१४३५	०	०	४७१५	४७१५	०		१५०८०	१५०८०	०	०	१५५००	१५५००	०	०	१६००००	१६०००	०	०
७	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासन	१३+०५	१४०९६१	४९५३	०	१२२१६२	१२०६४७	१५१५		१४१५६५	१४१५६५	०	०	१४३२५०	१४३२५०	०	०	१३+०५	१४९५१५	०	०
८	गत आ.व.को भुक्तानी	०	०	०	०	०	०	०	०	१७६००	७६००	१००००		०	०	०	०	०	०	०	०
	जम्मा	२३+०५	१४७७९०	४९५३	०	१३५०६४	१३२८१०	२२५४		१८४००५	१७४००५	१००००	०	१७५४३५	१७५४३०	०	०	२३+०५	१७९५१५	०	०
	कुल जम्मा	९३+०५	६३८५४४	२३६२७७		७३९७८१	५४६५१७	१९३२६४		९३६७५०	६५५५५०	२८१२००		९६७७८०	६८४५३०	२८३२५०		१३+०६	७००३१५	३३+०५	

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, थाडा, अर्घाखाँची, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

२.५.१ रणनीतिक स्तम्भको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको अनुमान तथा प्रक्षेपण–

शितगंगा नगरपालिकाले गुरु योजना तर्जुमा गर्दा रणनीतिक स्तम्भ निर्धारण गरेको देखिएन। मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारी कार्यशालाले ५ वटा बिषय क्षेत्रलाई नै रणनीतिक स्तम्भ मानी बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण गरिएको छ ।

रकम रु. हजारमा

रणनीतिक सङ्केत	रणनीतिक स्तम्भ	आ.व.२०८०।०८१ को यथार्थ खर्च		आ.व.२०८१।०८२ को खर्च अनुमान		आ.व.२०८२।८३ को विनियोजन		आ.व.२०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	आर्थिक	५४८६१	६.२७	५७३७८	६.६०	४०२२०	४	४६९४५	५	५००००	५
२	सामाजिक	४९२२०७	५६.२६	४६५०५३	५३.५३	४८२०७५	५१	४९५१००	५१	५०३५६०	५१
३	भौतिक पूर्वाधार	१६४६९२	१८.८२	१६५२८०	१९.०२	२२०७९०	२४	२४०५००	२५	२४२०००	२५
४	वन, बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	१०३१८	१.१७	९४००	१.१०	९६६०	१	९८००	१	११५००	१
५	सुशासन तथा संस्थागत विकास	१५२७४३	१७.४८	१७१५७९	१९.७५	१८४००५	२०	१७५४३५	१८	१७९५१५	१८
	कुल जम्मा	८७४८२१	१००	८६८६९०	१००	९३६७५०	१००	९६७७८०	१००	९८६५७५	१००

२.५.२ प्राथमिकताक्रमको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

प्राथमिकता क्रम	आयोजना संख्या	आ.व.२०८०।०८१ को यथार्थ खर्च		आ.व.२०८१।८२ कोखर्च अनुमान		आ.व.२०८२।८३ को विनियोजन		आ.व.२०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
पहिलो(P1)	३५५	-	-	५९७२६२	६९	६५४३५४	७०	६८२३४४	७१	६९२३४४	७०
दोस्रो(P2)	२६५	-	-	२७१४२८	३१	२८२३९६	३०	२८५४३६	२९	२९४२३१	३०
कुल जम्मा	६२०	-	-	८६८६९०	१००	९३६७५०	१००	९६७७८०	१००	९८६५७५	१००

२.५.३ दिगो विकास लक्ष्यको आधारमा तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

सङ्केत नम्बर	दिगोविकास लक्ष्य	आ.व.२०८०।८१ को यथार्थ खर्च		आ.व.२०८१।८२ को खर्च अनुमान		आ.व.२०८२।८३ को विनियोजन		आ.व.०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१	गरिबीको अन्त्य	-	-	२५५९१	३	२२७५०	२.४२	२२९००	२.३७	२३०००	२.३३
२	शून्य भोकमरी	-	-	६४६१	१	७५००	०.८०	७७००	०.८०	८०००	०.८१
३	स्वस्थ जीवन	-	-	६०५११	७	७३२००	७.८१	७३५००	७.५९	७५०००	७.६०
४	गुणस्तरीय शिक्षा	-	-	३७९१०४	४५	४०९५००	४३.७२	४१७३००	४३.११	४२००००	४२.५७
५	लैङ्गिक समानता	-	-	१३२१५	२	९५००	१.०२	९३५०	०.९७	९५००	०.९७
६	स्वच्छ पानी र सरसफाइ	-	-	११३००	१	४५००	०.४८	४६००	०.४८	५०००	०.५०
७	आधुनिक ऊर्जामा पहुँच	-	-	४७०	०	२००	०.०२	०	०	०	०
८	समावेशी आर्थिक वृद्धि र मर्यादित काम	-	-	३२००	०	१५००	०.१६	१७००	०.१८	२०००	०.२०
९	उद्योग नविन खोज र पूर्वाधार	-	-	१३५४०५	१६	१७९५२५	१९.१७	१८२५००	१८.८६	१८७५००	१९.००
१०	असमानता न्यूनीकरण	-	-	१०५०	०	५०००	०.५३	५५००	०.५७	६०००	०.६०
११	दिगो शहर र बस्ती	-	-	२३७०५	३	२३३००	२.४८	२३७००	२.४५	२४०००	२.४४
१२	दिगो उपभोग र उत्पादन	-	-	१९३९२	२	८५००	०.९१	९०००	०.९३	९५००	०.९६
१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन	-	-	७४००	१	३६००	०.३८	४२००	०.४३	४८००	०.४९
१४	सामुद्रिक स्रोतको उपयोग	-	-	०	०	०	०	०	०	०	०
१५	भूसतह स्रोतको उपयोग	-	-	०	०	०	०	०	०	०	०
१६	शान्ति, न्याय र सबल संस्था	-	-	१४०३३८	१७	१७०१७५	१८.१८	१८७३०५	१९.३५	१९३७७५	१९.६४

सङ्केत नम्बर	दिगोविकास लक्ष्य	आ.व.२०८०।८१ को यथार्थ खर्च		आ.व.२०८१।८२ को खर्च अनुमान		आ.व.२०८२।८३ को विनियोजन		आ.व.०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
१७	दिगो विकासको लागि साझेदारी	-	-	६०००	१	१८०००	१.९२	१८५२५	१.९१	१८५००	१.८९
कुल जम्मा		-	-	८३३१४२	१००	९३६७५०	१००	९६७७८०	१००	९८६५७५	१००

२.५.४ लैंगिक संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

सङ्केत नम्बर	लैङ्गिक सङ्केत	आ.व.२०८०।८१ को यथार्थ खर्च		आ.व.२०८१।८२ को खर्च अनुमान		आ.व.२०८२।८३ को विनियोजन		आ.व.०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
०१	निर्दिष्ट	-	-	१८७९९	२	१९०००	२	१९५००	२	२००००	२
०२	सहयोगी	-	-	१७७६५	२	१८५००	२	१९०००	२	१९५००	२
०३	तटस्थ	-	-	७९५१४७	९६	८९९२५०	९६	९२९२८०	९६	९४७०७५	९६
	कुलजम्मा	-	-	८३१७११	१००	९३६७५०	१००	९६७७८०	१००	९८६५७५	१००

२.५.५ जलवायु संकेतको आधारमा शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु. हजारमा

सङ्केतनम्बर	जलवायुसङ्केत	आ.व.२०८०।८१ को यथार्थ खर्च		आ.व.२०८१।८२ को खर्च अनुमान		आ.व.२०८२।८३ को विनियोजन		आ.व.०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण		आ.व.२०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
०१	अत्यन्त सान्दर्भिक	-	-	५५००	१	६०००	०	७५००	१	९०००	१
०२	सान्दर्भिक	-	-	१२९५०	०	१५०००	१	१५०००	१	१५०००	१
०३	तटस्थ	-	-	८१४१३०	९९	९१५७५०	९९	९४६२८०	९८	९६२५७५	२
	कुल जम्मा	-	-	८३२५८०	१००	९३६७५०	१००	९६७७८०	१००	९८६५७५	१००

२.५.६ स्थानीय गौरवका आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

रकम रु हजारमा

उपक्षेत्र	आयोजना	आ.व. २०८०।८१ को यथार्थ खर्च	आ.व. ०८१।८२ को खर्च अनुमान	चालु आ.व. ०८२।८३ को विनियोजन	आ.व. ०८३।८४ को खर्च प्रक्षेपण	आ.व. ०८४।८५ को खर्च प्रक्षेपण
सडक, पुल तथा यातायात	ठाडा अमराई जुकेनादेउराली ऐरावती सडक (पतञ्जली मार्ग)	१५२३०	१११७८	१००००	१००००	१००००
सडक, पुल तथा यातायात	भेडामारा सिमलपानीबौरी भाडगाउ चिदिचौर हुदै ढाव पावरा विक्रम सडक	१०३९६	१४६२६	१९७००	२००००	२००००
सडक, पुल तथा यातायात	चाक्ला हर्रे बहखोरपाकुरी धानखोला सडक स्तरोन्ती	१००००	८८२०	१००००	१००००	१००००
सडक, पुल तथा यातायात	राजुवास सुवर्णखालनेटा पोखरा सडक (सहिद यज्ञ मिन स्मृती मार्ग) स्तरोन्नती	९५२२	९८२७	१००००	१००००	१००००
सडक, पुल तथा यातायात	देउराली दमारे ढुङ्गेसेरा टिक्री मौवाबारी खयरभटी बनकसवास सडक	१४१८४	८०३५	१००००	१००००	१००००
सडक, पुल तथा यातायात	सातमारा लाहापे सिलिङ्ग खोला चिदीचौर सडक स्तरोन्नती	६९८२	८८७४	२४०००	२००००	२००००
सडक, पुल तथा यातायात	चाबला जुकेना ठुलाढुन्ग्रे वरौला सडक स्तरोन्नती		५९००	१०००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	हर्रे लौरी लामाताल सडक स्तरोन्नती	१८७६	८१२५	४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	मुसियान ढाड पाल्लेपानी नेटाखर्क सितापुर सडक स्तरोन्नती		५४७३	४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	पोखेडाँडा पदमे कोहल सेङ्गलेङ्ग सडक स्तरोन्नती		५४८५	४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	विक्रम केमरापानी करेचुली सडक स्तरोन्नती		५२८९	४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	सुवर्णखाल मैनेरी मन्द्रे मालारानी बग्र सडक स्तरोन्नती			४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	सितापुर डांडकट्टा धारा नेपाने मुलावारी सडक स्तरोन्नती		७४३	४५००	५०००	५०००

सडक, पुल तथा यातायात	रातामाटा थामकोट ओखल्डुङ्गा गल्दा सडक स्तरोन्नती			१०००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	लटेडाँडा करापु सडक स्तरोन्नती			१०००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	कल्लेरी खमारी कलमकोट बोक्सेचौर कानाचौर दमारवेशी सडक स्तरोन्नती			१०००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	जलुके कल्लेरी हाडे स्याला तिमले सडक स्तरोन्नती			४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	बढिदमार आपचौर दग्सु डम्रेखर्क सडक स्तरोन्नती	९९०		४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	रागाकाटे नयाँवस्ती खारघाट सडक स्तरोन्नती			१०००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	हर्रे गवदे बाटुले पोखरा कोसीर नह सडक स्तरोन्नती		८१९	१०००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	रनगाई मौवाबारी लुन्ग्री आपखोला सडक स्तरोन्नती			४५००	५०००	५०००
सडक, पुल तथा यातायात	घसेनी कोठीया मैदान दरबारे सडक स्तरोन्नती			१०००	५०००	५०००
	कुल जम्मा			१३१२००	१६००००	१६००००

२.५.७ विषय उप-क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा आयोजनाको शितगंगा नगरपालिकाको तीन आर्थिक वर्षको बजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

शितगंगा नगरपालिका

बजेट सीमा निर्धारण फाराम

सि नं	विषय क्षेत्र\उपक्षेत्र	आर्थिक वर्ष	बजेट सीमा (रु)				बजेटको स्रोत (रु)			
			कूल	चालू	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आनतरिक आय	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
१	आर्थिक विकास क्षेत्र									
क	कृषि विकास	२०८२\८३	१५१७५	१५१७५	०	०	०	१३१०२	२०७३	०
		२०८३\८४	१५२००	१५२००	०	०	०	१३१००	२१००	०

शितगंगा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, थुँगी, अर्घाखाँची, लुम्बिनी प्रदेश

		२०८४\८५	१५५००	१५५००	०	०	०	१३३००	२२००	०
ख	पशु विकास	२०८२\८३	५७२०	५७२०	०	०	०	५७२०	०	०
		२०८३\८४	५८००	५८००	०	०	०	५८००	०	०
		२०८४\८५	५९००	५९००	०	०	०	५९००	०	०
ग	उद्योग	२०८२\८३	२३००	२३००	०	०	०	२३००	०	०
		२०८३\८४	२४००	२४००	०	०	०	२४००	०	०
		२०८४\८५	२५००	२५००	०	०	०	२५००	०	०
घ	पर्यटन	२०८२\८३	१०५००	१५००	९०००	०	१५००	९०००	०	०
		२०८३\८४	११०००	२०००	९०००	०	२०००	९०००	०	०
		२०८४\८५	१११००	११००	१००००	०	११००	१००००	०	०
ङ	रोजगारी	२०८२\८३	१९००	१९००	०	०	०	१९००	०	०
		२०८३\८४	२०००	२०००	०	०	०	२०००	०	०
		२०८४\८५	२१००	२१००	०	०	०	२१००	०	०
च	सहकारी	२०८२\८३	२३००	३००	२०००	०	३००	०	२०००	०
		२०८३\८४	५००	५००	०	०	५००	०	०	०
		२०८४\८५	६००	६००	०	०	६००	०	०	०
छ	सिचाइ	२०८२\८३	७५००	०	७५००	०	०	७५००	०	०
		२०८३\८४	८०००	०	८०००	०	०	८०००	०	०
		२०८४\८५	८५००	०	८५००	०	०	८५००	०	०
२	सामाजिक विकास क्षेत्र		0	0	0	०	०	०	०	०
क	शिक्षा	२०८२\८३	३९५९७०	३९४९७०	१०००	०	०	३९५९७०	०	०
		२०८३\८४	३९७०५०	३९६०५०	१०००	०	०	३९७०५०	०	०
		२०८४\८५	३९७०५०	३९६०५०	१०००	०	०	३९७०५०	०	०
ख	स्वास्थ्य	२०८२\८३	७३४००	६३४००	१००००	०	५४००	५८१००	१००००	०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

		२०८३\८४	७५७००	६४५००	११२००	०	६०००	५९७००	१००००	०
		२०८४\८५	६९०००	६९०००	०	०	४०००	६००००	५०००	०
ग	खानेपानी तथा सरसफाइ	२०८२\८३	१०८३५	२०००	८८३५	०	१०८३५	०	०	०
		२०८३\८४	१३५००	२५००	११०००	०	१०००	१००००	२५००	०
		२०८४\८५	१४०००	२५००	११५००		१५००	१००००	२५००	०
घ	भाषा तथा संस्कृती	२०८२\८३	६९२५	१९२५	५०००		६९२५	०	०	०
		२०८३\८४	५५००	१२००	४३००	०	५५००	०	०	०
		२०८४\८५	६०६०	१०००	५०६०	०	६०६०	०	०	०
ङ	लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशी करण	२०८२\८३	७१४५	७१४५	०	०	७१४५	०	०	०
		२०८३\८४	५६००	४८००	८००		५६००	०	०	०
		२०८४\८५	६०००	५५००	५००	०	०	६०००	०	०
च	युवा तथा खेलकुद	२०८२\८३	३५००	२८००	७००	०	०	३५००	०	०
		२०८३\८४	३५००	२८००	७००	०	०	०	३५००	०
		२०८४\८५	३५००	२८००	७००	०	०	३५००	०	०
छ	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२०८२\८३	०	०	०	०	०	०	०	०
		२०८३\८४	०	०	०	०	०	०	०	०
		२०८४\८५	०	०	०	०	०	०	०	०
३	पूर्वाधार विकास		0	0	0	०	०	०	०	०
क	यातायात पूर्वाधार	२०८२\८३	१९२१२०	०	१९२१२०	०	०	१९२१२०	०	०
		२०८३\८४	२०९०००		२०९०००	०	०	२०९०००	०	०
		२०८४\८५	२१००००	०	२१००००	०	०	२१००००	०	०
ख	भवन आवास तथा सहरी विकास	२०८२\८३	१३२००	०	१३२००	०	०	१००००	३२००	०
		२०८३\८४	१३५००	०	१३५००	०	०	१३५००	०	०
		२०८४\८५	१४०००	०	१४०००	०	०	०	१४०००	०

ग	उर्जा	२०८२\८३	२००	०	२००	०	२००	०	०	०
		२०८३\८४	०	०	०	०	०	०	०	०
		२०८४\८५	०	०	०	०	०	०	०	०
घ	सम्पदा पूर्वाधार	२०८२\८३	१२२७०	०	१२२७०	०	०	०	१२२७०	०
		२०८३\८४	१५०००	०	१५०००	०	०	०	१५०००	०
		२०८४\८५	१५०००	०	१५०००	०	०	१५०००	०	०
ङ	सचार सूचना विज्ञान तथा प्रविधि	२०८२\८३	३०००	३०००	०	०	३०००	०	०	०
		२०८३\८४	३०००	३०००	०	०	३०००	०	०	०
		२०८४\८५	३०००	३०००	०	०	३०००	०	०	०
४	वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन		0	0	0	०	०	०	०	०
क	बन	२०८२\८३	२६५०	०	२६५०	०	०	२६५०	०	०
		२०८३\८४	४३००	०	४३००	०	०	४३००	०	०
		२०८४\८५	४३००	०	४३००	०	०	४३००	०	०
ख	वातावरण तथा जलवायु	२०८२\८३	२००	२००	०	०	२००	०	०	०
		२०८३\८४	१५००	१५००	०	०	१५००	०	०	०
		२०८४\८५	१५००	१५००	०	०	०	०	१५००	०
ग	विपद व्यवस्थाप	२०८२\८३	६८१०	६८१०	०	०	०	६८१०	०	०
		२०८३\८४	४०००	४०००	०	०	४०००	०	०	०
		२०८४\८५	५५००	५५००	०	०	५५००	०	०	०
५	सुशासन तथा अन्तर सम्वन्धित क्षेत्र		0	0	0	०	०	०	०	०
क	मानव ससाधन	२०८२\८३	०	०	०	०	०	०	०	०
		२०८३\८४	२०००	२०००	०	०	०	०	२०००	०
		२०८४\८५	२०००	२०००	०	०	०	०	२०००	०

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

ख	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	२०८२\८३	५०६०	५०६०	०	०	०		५०६०	०
		२०८३\८४	५०००	५०००	०	०	०	०	५०००	०
		२०८४\८५	५०००	५०००	०	०	०	०	५०००	०
ग	प्रशासकीय सुशासन	२०८२\८३	४५००	४५००	०	०	०	४५००	०	०
		२०८३\८४	७६८०	७६८०	०	०	०	७६८०	०	०
		२०८४\८५	५०००	५०००	०	०	०	५०००	०	०
घ	कानुन तथा न्याय	२०८२\८३	२०००	२०००	०	०	२०००	०	०	०
		२०८३\८४	२०००	२०००	०	०	२०००	०	०	०
		२०८४\८५	२०००	२०००	०	०	२०००	०	०	०
ङ	तथ्याङ्क प्रणाली	२०८२\८३	२००	२००	०	०	२००	०	०	०
		२०८३\८४	०	०	०	०	०	०	०	०
		२०८४\८५	२५७५	२५७५	०	०	०	२५७५	०	०
च	वित्तिय सुशासन	२०८२\८३	१५०८०	१५०८०	०	०	०	१५०८०	०	०
		२०८३\८४	१५५००	१५५००	०	०	०	१५५००	०	०
		२०८४\८५	१६०००	१६०००	०	०	०	१६०००	०	०
छ	कार्यालय सचालन तथा प्रशासन	२०८२\८३	१४१५६५	१४१५६५	०	०	०	१४१५६५	०	०
		२०८३\८४	१४३२५०	१४३२५०	०	०	०	१४३२५०	०	०
		२०८४\८५	१४९५१५	१४९५१५	०	०	०	१४९५१५	०	०
	कूल जम्मा		२८९११०५	२०५८२७०	८३२८३५	०	९२८६५	२६९१३३७	१०६९०३	०

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

परिच्छेद ३ - आर्थिक क्षेत्र

आर्थिक क्षेत्र अन्तर्गत कृषि तथा पशुपंक्षी विकास, सहकारी तथा गरिबी निवारण, उद्योग, वाणिज्यतथा आपूर्ति, संस्कृति तथा पर्यटन एवं श्रम तथा रोजगारी उपक्षेत्रहरू पर्दछन। उपक्षेत्रगत विवरण देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

३.१ कृषि तथा पशुपन्छीविकास

१. पृष्ठभूमि

शितगंगा नगरपालिकामा १३.३८ प्रतिशत कृषि जमिन रहेको छ। यहाँकानागरिकहरूकाकरिव दुई तिहाइ नागरिककोमुख्य पेसा कृषि तथा पशुपालन हो। अधिकांश नागरिकको आय र रोजगारीको प्रमुख माध्यम भएपनि यसलाई व्यवसायिक रुपमा विकास गर्न सकिएको छैन। आधुनिक कृषि तथा पशुपालनको विकास गर्दै कृषिलाईव्यवसायीकरण तर्फ रूपान्तरण गर्दै लैजाने नीति नगरपालिकाले लिएको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याःकृषि तथा पशुपालन परम्परागत प्रणाली हाबी हुनु, कृषि पूर्वाधारको विकास कमजोर हुनु, कृषि प्रसार कार्य प्रभावकारी नहुनु, कृषि जमिन खण्डीकृत हुँदै जानु, कृषि जमिनमासहरीकरण हुँदै जानु, कृषि उत्पादनको उचित बजार नहुनु, कमजोर हुनु, कृषि, मल र विउ समयमा आपूर्ति हुन नसक्नु, कृषि प्राविधिक सेवाको पहुँच कमजोर हुनु,युवाहरू पलायन हुँदै जानु, कृषिप्रतिको आकर्षण कमजोर हुन, सिंचाईको व्यवस्था न्यून हुनु आदि।

चुनौतीःआधुनिक कृषि प्रणाली अवलम्बन गरी व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन गर्नु, सबैकिसानलाई वीमाप्रणालीमा आबद्ध गर्नु, कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनलाई मूल्य श्रृङ्खलामा आबद्ध गर्नु,बाली सघनीकरण एवंविविधीकरण गर्नु, सबै कृषि जमिनमा सिंचाइको सुविधा पुर्याउनु,कृषि तथा पशुपालनलाई मर्यादित पेशाकोरुपमा विकास गर्दै युवालाई आकर्षित गर्नु, कृषकलाई बजारमूल्यको सूचना र बजारकोपहुँच विस्तार गर्नु,शित भण्डारको व्यवस्था गर्नु आदि।

३. उद्देश्यः

वैज्ञानिक कृषि र पशुपालनकोअवलम्बन गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्नु।

४. रणनीतिः

- कृषि तथा पशुपालनलाई आधुनिककरण एवं व्यवसायीकरण गर्ने
- नगरपालिकालाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर बनाउने,
- कृषि पूर्वाधारको विकास गर्ने,
- कृषि जमिनको खण्डीकरण र बाँझो राख्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

कृषि तथा पशु विकासउपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
खाद्यान्न वालीको उत्पादन	मे.ट.		१४९३			
तरकारी उत्पादन	मे.ट		१०६८			
फलफुल उत्पादन	मे.ट		२१८			
दलहन, तेलहन उत्पादन	मे.ट	३३८				
आफ्नो उत्पादनले तीन महिनाभन्दा कम खान पुग्नेपरिवार	प्रतिशत	६.८९	६.५५	६.३०	६.१५	६
कृषि वीमामा आवद्ध परिवार	प्रतिशत	१०.००	१५.००	२१	३०	४०
व्यवसायिक पशुपालन फर्म	संख्या	५२	५७	५९	६२	६६
कृषक सूचिकरण	प्रतिशत	३५	७८	१००	०	०
कृषि समूह, संस्था तथा सहकारी	संख्या	३०	२९	१	१	१
कृषि पकेट क्षेत्र विकास	संख्या	२०	३	१	१	१
दुग्ध डेरी	संख्या	२	२			
कृषक समूह	संख्या	६७	७०	२	१	१
कृषि तथा पशुपंक्षी फर्म दर्ता	संख्या	२०८	२३१	९	५	७

६. कृषि तथा पशु विकासको क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	15175	15175	0		0	13102	2073	
२०८३।८४	15200	15200	0		0	13100	2100	

२०८४/८५	15500	15500	0		0	13300	2200	

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	लागत रु हजारमा	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	लागतका आधारमा अनुदान, औषधी वितरण, विउपल वितरण, कृषि उपकरण वितरण, टनेल वितरण, गोठ खोर सुधार सहयोग, तरकारी तथा फलफुलका विरुवा वितरण, किसान सूचिकरण, विभिन्न फर्महरुलाइ सहयोग, च्याउ खेती सहयोग, विभिन्न तालिम, कृषि विमा कार्यक्रम आदी	कृषिउत्पादनमा वृद्धि, आय आर्जन	सालबसाली	45875	कृषि उत्पादन, आय आर्जन वृद्धि, किसान र कृषि सम्बन्धि जानकारी

८. अपेक्षित उपलब्धि तथा अनुमान

कृषि उत्पादनको बजार विस्तार भएको हुने,कृषि विकासमा तीनै तहका सरकार र सरोकारवालाहरूको समन्वय र सहकार्य भएको हुने, वैक तथा वित्तीयक्षेत्रको लगानी कृषिक्षेत्रमा वढेको हुने, कृषि वीमाको विस्तार भएको हुने,आदि।

९. जोखिम पक्ष माथि ८ का अनुमानहरू वास्तविकतामा रूपान्तरण नभएमा निर्धारित नतिजा प्राप्त नहुने वा प्राप्त नहुने जोखिम रहन्छ।

३.२ सहकारी तथा गरिबी निवारण

१. पृष्ठभूमि

नेपाल सरकारले निजीक्षेत्र, सरकार, र सहकारी सहितको तीन खम्वे नीतिलाई आत्मसाथ गरेकोछ। नागरिकको वित्तीय पहुँचमाअभिवृद्धि, स-सानाबचत संकलन गरी पुँजीको विकास, नागरिकहरुमा सहकार्यको विकास, आय र रोजगारीको अवसरको विकास गरी गरिबी निवारणमा योगदान पुर्याउन सहकारीको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ। दिगोविकासको लक्ष्य १ "गरिबीको अन्त्य"का लागि यस क्षेत्रको उल्लेखनीय भूमिका रहन्छ ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या:सहकारीहरू नाफामुखि हुँदैजानु, आय आर्जन र रोजगारमुखी कार्यक्रममान्यून लगानी हुनु, गरिब तथा असहायमावित्तीयपहुँचकमजोर हुनु, सहकारीको अनुगमन तथा नियमन कमजोर हुनु आदि।

चुनौती: सहकारीको लगानीलाईउत्पादनशीलक्षेत्रमाउपयोग गर्नु, सहकारिताकोभावनाको विकास गर्दै सामाजिक सद्भावको विकास गर्नु, गरिब, महिला र आय तथा रोजगारी विहीन नागरिकलाई सहकारीमा आबद्ध गरि आय आर्जन र रोजगारीका कार्यक्रम प्रवर्द्धन गर्नु, आदि।

३. उद्देश्य:

"सहकारीलाईआर्थिक विकासको आधार स्तम्भकोरूपमा लिई स्थानीय श्रोत र साधनको परिचालन गर्नु"।

४. रणनीति:

- सहकारीको गुणात्मक विकास गर्ने।
- सहकारीको लगानीलाई विपन्न, दलित तथा पिछडिएको वर्गकोउत्थानमा बढी परिचालन गर्ने।
- सहकारीको अनुगमन र नियमनलाई प्रभावकारी बनाउने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सहकारी तथा गरिबी निवारण उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक रलक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
कृषि सहकारी एवं बहु उद्देश्य सहकारी संस्था	संख्या	३०	२९	१	१	१
सहकारीमा आबद्ध परिवार	संख्या	३६०				

६. सहकारी तथा गरिबीनिवारण क्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	2300	3000	2000	0	300	0	2000	0
२०८३।८४	500	500	0	0	0	0	0	0

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

२०८४।८५	600	600	0	0	0	0	0	0

७. सहकारी तथा गरिबी निवारण क्षेत्रको कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	कुल लागत रु हजारमा	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
1	सहकारीहरुको भवन तथा पूर्वाधार निमार्ण	सहकारीहरूको पूर्वाधार विकास	बहुवर्षिय	3400	सहकारीबाट वितीय सेवा प्रवाह

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

सहकारीकोपहुँचगरिब र विपन्न सम्म पुगेको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, सहकारीको नियमन प्रभावकारी भएको हुने, भन्ने अनुमान गरिएको छ जुन पूरानभएमा अपेक्षित नतिजा प्राप्तिको जोखिम रहनेछ।

३.३ उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति

१. पृष्ठभूमि

उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति क्षेत्र उत्पादन र रोजगारीको महत्वपूर्ण क्षेत्र भएपनि यहाँका ८.४१ प्रतिशत [1] परिवारमात्र यस पेशामा संलग्न देखिन्छन्।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः औद्योगिक पूर्वाधार नहुनु, उद्योग, व्यवसाय दर्ता प्रक्रिया झंझटिलो हुनु, ,व्यवस्थित हाट बजारको व्यवस्था नहुनु आदि।

चुनौतीः औद्योगिक ग्रामको स्थापना गर्नु, स्थानीयस्तरमा उद्यमशिलता विकास गर्नु, विप्रेषण आयलाई स्थानीय उद्योग व्यवसायकोविकासमा उपयोग गर्नु,स्थानीय तथा बाह्यलगानीकर्तालाई आकर्षित गर्नु स्थानीय वजारकेन्द्रहरूकोविकास गर्नु, आदि।

३. उद्देश्यः

स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग व्यवसायको विकास गर्नु।

---

[1]शितगंगा नगरपालिकाको पार्श्वचित्र, २०७६

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

४. रणनीतिः

- स्थानीय तथा बाह्य लगानी आकर्षित गर्ने।
- जडीबुटी प्रशोधन तथा वनजन्य उद्योग स्थापनामा जोड दिने।
- स्थानीय व्यापार व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

आर्थिक क्षेत्र, उद्योग उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
साना तथा घरेलु/मझौला तथा ठुला उद्योग	संख्या	१२०	४४	५०	६०	७०
उद्योग व्यवसायबाट श्रृजित रोजगारी	संख्या	१२५	४४	५०	६०	७०
व्यापार व्यवसाय	संख्या	८१६	४४	५०	६०	७०
नगरपालिका भित्र हाट बजार केन्द्र	संख्या	९	१	१	२	३
व्यवसायिक मेला तथा कार्यक्रमहरू	संख्या	१	१	२	२	२
व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त व्यक्ति	प्रतिशत	६.५	६.७	६.८	६.९	७

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	2300	2300	0		0	2300	0	0
२०८३।८४	2400	2400	0		0	2400		
२०८४।८५	2500	2500	0		0	2500		

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	लागत रु हजारमा	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	उद्योग सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन, औद्योगिक ग्राम निर्माण, विभिन्न शिप मुलक तालिम संचालन, प्रविधि हस्तान्तरण	स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित उद्योग व्यवसायको विकास, दक्ष र व्यवसायिक जनशक्ती उत्पान	बहुवर्षाय सालबसाली	7200	व्यापार व्यवसाय विकास तथा प्रवद्धन, रोजगारी श्रृजना, आय आर्जन

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

विप्रेषण लगानी उद्यम व्यवसायमा बढेको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, वैंक तथा वित्तीय क्षेत्रको उद्योग व्यवसायमा क्षेत्रमा बढेको हुने आदि अनुमान गरिएको छ।

३.४ संस्कृति तथा पर्यटन

१. पृष्ठभूमि

यो नगरपालिकाको लगभग ८० प्रतिशत भूभाग वन जंगलले ढाकिएको छ। ।चुरे र महाभारत शृङ्खलामा फैलिएकोयो नगरपालिकामा डमरुदह, रानी ओडार, सुपा देउराली क्षेत्र, सोम तिर्थ, बग्रकाबाजे, जयकोट,कोठियामाई मन्दिर, मगरको मन्दिर, खुम्चिकोट शिवालय मन्दिर, शिवगढी धाम, पतञ्जली क्षेत्र तथा बाणगंगेश्वरी धाम जस्ता प्रशस्त पर्यटकीय स्थलहरु आकर्षणकारुपमा रहेकाछन्।

शितगंगा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, लुम्बिनी प्रदेश

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सडक तथा पर्यटकीय पदमार्ग को कमी हुनु, धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलको मर्मत संभार नहुनु, पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार हुन नसक्नु, होम स्टे, पाहुना घर आदिकोविकास हुन नसक्नु आदि।

चुनौती: पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्नु, बुटवल तथा लुम्बिनी आउने पर्यटकलाई आकर्षण गर्नु,नयाँ पर्यटकीय उपज र स्थलहरुको निर्माण गर्नु, पर्यटनलाई स्थानीय आय र रोजगारीसँग जोड्नु आदि।

३. उद्देश्य:

"नगरपालिकालाई पर्यटकीय एवं सुन्दर नगरीकोरूपमा विकास गर्नु"।

४. रणनीति:

- आन्तरिक तथा बाह् पर्यटकको आगमन बढाउने,
- पर्यटकीय क्षेत्रहरूको पहिचान, संरक्षण तथा संवर्द्धन गर्ने,
- विशिष्ट पहिचान दिने स्थानीय कला संस्कृतिकोविकास गर्ने,
- पर्यटन प्रवर्द्धनमा निजीक्षेत्रसँग सहकार्य गर्ने।

५. संस्कृति तथा पर्यटन उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

संस्कृति तथा पर्यटन उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक रलक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
पर्यटक (आन्तरिक\बाह्य)	संख्या	४०,०००	२००	३००	५००	१०००
पर्यटन व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	संख्या	६००	५	१०	२०	३०
व्यवस्थित पर्यटकीय तथा धार्मिक मठ मन्दीरस्थल	संख्या	६०	२	०	०	०
होटेल तथा रेष्टुरेन्ट	संख्या	३०५	५	१०	१५	२०
होम स्टे	संख्या	०	०	२	०	०

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	10800	1800	9000		1800	9000	0	0
२०८३।८४	11000	2000	9000		2000	9000	0	0
२०८४।८५	11100	1100	10000		1100	10000	0	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	कुल लागत रु हजारमा	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
1	पर्यटकीय क्षेत्रहरुको विकास, धार्मिक क्षेत्रको संरक्षण तथा मर्मत सुधार, होम स्टे संचालन, पार्किङ्ग क्षेत्रको विकास	संस्कृतिक र पर्यटकीय क्षेत्रहरुको संरक्षण तथा संबर्द्धन गर्ने	सालबसाली	32900	पर्यटकीय स्थलको बृद्धीका कारण पर्यटन बढ्न्ने र धार्मिक मठ मन्दीरको उचित व्यवस्थापन तथा संरक्षण हुने, आय आर्जन बृद्धीमा सहयोग हुने र नगरपालिकाको राजश्व बृद्धीमा सहयोग पुग्ने ।

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

पर्यटकीयक्षेत्रमा निजीक्षेत्रको लगानी बढेको हुने, तीनै तहका सरकार बीच नीतिगत समन्वय भएको हुने, पर्यटन प्रवर्द्धनमा नजिकका स्थानीय तहहरु बीच समन्वय र सहकार्य भएको हुने आदि अनुमान गरिएको छ जसको परिपूर्ति विना निर्धारित नतिजा प्राप्तिमाजोखिम रहन्छ।

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

३.५ श्रम तथा रोजगारी

१. पृष्ठभूमि

श्रम उत्पादनको महत्वपूर्ण र गतिशील साधन हो ।नेपालको संविधानले रोजगारी र श्रमको हकलाई मौलिक हकको रुपमा प्रत्याभूत गरेको छ। यहाँको जनसंख्याको ५५[2] प्रतिशतभन्दा बढी जनसंख्या १५-५९ वर्ष उमेर समूह अर्थात्उत्पादनशील उमेर समूहमा पर्दछ जुन जनसाङ्खिक लाभको सुवर्ण अवसर हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याःआन्तरिक स्वरोजगारी तथा रोजगारीका अवसर कम हुनु, वैदेशिक रोजगारीबाट अपेक्षित फाइदा लिन नसकिनु, सीपयुक्त जनशक्ति विकास गर्न नसकिनु,उपलब्ध शिप,तालिम र अनुभवलाई उद्यमशिलतामा रूपान्तरण गर्न नसकिनु आदि।

चुनौतीः अनौपचारिक क्षेत्रमा काम गरेको श्रमशक्तिको गणना गर्नु, आन्तरिक रोजगारीका अवसर वृद्धि गर्नु, वैदेशिक रोजगारी विवरण संकलनआदि।

३. उद्देश्यः

रोजगारी एवंस्व-रोजगारीका अवसर वृद्धि गर्नु

४. रणनीतिः

- स्थानीय रोजगारीका अवसरमा वृद्धि गर्ने
- वैदेशिक रोजगारी बढि उत्पादनशील र व्यवस्थित बनाउने।
- श्रमिकको हक हितको संरक्षण गर्ने।

५. श्रम तथा रोजगार उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

श्रम रोजगारी उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
वेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.२	११	१०.५०	१०	९.५
गैरकृषि क्षेत्रको रोजगारी	संख्या	४१७०	१००	२००	२५०	३००

[2]शितगंगा नगरपालिका पार्शवचित्र, २०७६

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय थाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी

व्यवसायिक सीपमूलक तालिम	प्रतिशत	६.५	०.२	०.५	०.७	१

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	1900	1900	0	0	0	1900	0	0
२०८३।८४	2000	2000	0	0	0	2000	0	0
२०८४।८५	10000	10000		0	0	10000		

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समासी अवधि	कुल लागत रु हजारमा	आगामी ३ वर्षको उपलब्धि सूचक
१	रोजगार सेवा सम्बन्धि व्यवस्थापन	क्षमता विकास तथा स्थानिय रोजगारी श्रृजना गर्ने	सालबसाली	13900	बेरोजगारीदर घट्ने, गैरकृषि क्षेत्रको रोजगारी, व्यवसायिक सीपमूलक तालिम

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

निजीक्षेत्रको रोजगारीमूलक क्षेत्रमा लगानी बढेको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, वैदेशिक रोजगारी बढि उत्पादनशील र व्यवस्थित भएको हुनेआदि।

३.६ सिंचाई

१. पृष्ठभूमि

सिंचाई कृषि विकासको प्रमूख आधार हो। यो नगरपालिकाको दुई तिहाईभन्दा बढी जनसंख्याको मूख्य पेशा कृषि भएको परिप्रेक्ष्यमा कृषिको उत्पादकत्व वृद्धि गरि जनताको जीवनस्तर उकास्न सिंचाइको विकास अनिवार्य हुन आउँछ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः करिबदुई तिहाई खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुग्न पुर्याउन नसकिनु, भएका सिंचाई योजनाको नियमित मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापन नहुनु आदि।

चुनौतीः सबै खेतीयोग्य जमिनमा सिंचाई पुऱ्याउनु, सिंचाई प्रणालीको पूर्ण उपयोग गर्नु आदि।

३. उद्देश्यः

सम्पूर्ण कृषियोग्य जमिनमा सिंचाई सुविधा पुर्याउनु।

४. रणनीतिः

- खोला,नाला आदि सिंचाईका श्रोतको पूर्ण उपयोग गरी सिंचाई प्रणालीको विकास र विस्तार गर्ने,
- कुलो तथा नहरबाट सिंचाई हुन नसक्ने ठाउँमा नया प्रविधिमा आधारित सिंचाई योजना (पोखरी, थोपा, ड्रिप, लिफ्ट सिंचाई आदि)विकास गर्ने,
- सिंचाई प्रणालीको मर्मत सम्भार रदिगो व्यवस्थापन गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सिंचाई उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	०८३\८४	०८४\८५
बाह्रै महिना सिंचाइ हुने क्षेत्र	प्रतिशत	६.९२	१.५	१	१.५	२
प्रयोगमा आएका सिंचाइ प्रविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट आदि)	प्रकार	३	०	०	०	०
सुचारु सिंचाइ आयोजना	संख्या	५०	१	२	३	४

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.व.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	7500	0	7500	0	0	7500	0	0
२०८३।८४	8000	0	8000	0	0	8000	0	0
२०८४।८५	8500	0	8500	0	0	8500	0	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	कुल लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
१	विभिन्न सिंचाइ कुलो पक्की नर्माण, मर्मत सुधार	सिंचाई प्रणालीको मर्मत संभार र दिगो व्यवस्थापन गर्ने।	सालबसाली	24000	उचित सिंचाइ प्रणालीबाट उत्पादन बृद्धी भइ किसान लाभान्वित हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

कृषक, सिंचाई उपभोक्ता संघ तथा सिंचाई सम्बन्धी काम गर्ने संघसंस्था बीच सहकार्य भएको हुने,सिंचाई विकासमा तीनै तहका सरकारको सहकार्य भएको हुनेआदि।

परिच्छेद ४ - सामाजिक क्षेत्र

यस क्षेत्र अन्तर्गत स्वास्थ्य तथा पोषण, शिक्षा,युवा, खेलकुद तथा नवप्रवर्तन, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण, खानेपानी तथा सरसफाई आदि उपक्षेत्रहरू पर्दछन। उपक्षेत्रगत विवरण देहाय अनुसार उल्लेख गरिएको छ।

शितगंगा नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

४.१ स्वास्थ्य तथा पोषण

१. पृष्ठभूमि

स्वस्थ मानव जीवनको अति महत्वपूर्ण आधार र मानव विकासको प्रमूख सूचक हो। नेपालको संविधानले आधारभूत स्वास्थ्यलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। स्वास्थ्य नेपालका तीनै तहका सरकारको प्राथमिकतामा पर्नुका साथैदिगो विकासको लक्ष्यमा समेत समावेश गरिएको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः नगरपालिकामा अस्पताल नहुनु, स्वास्थ्य चौकीहरुमा दरवंदी सबै परिपूर्ति नहुनु, स्वस्थ वीमामा आवद्धता कमजोर हुनु, पोषणको कमी, वैकल्पिक चिकित्सा पद्धति नहुनु आदि।

चुनौतीः सबै नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सेवाको दायरामा ल्याउनु, नगरपालिकामा आधारभूत सुविधा सहितको अस्पतालको निर्माण गर्नु, स्वास्थ्य पूर्वाधारको विकास र जनशक्तिको व्यवस्था गर्नु, सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य वीमाको दायरामा ल्याउनु, नागरिकलाई स्वास्थ्य सम्वन्धी चेतना फैलाउनु, वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिको विकास र विस्तार गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सबैनागरिककोपहुँचस्थापित गर्दै स्वास्थ्य सेवालाई गुणस्तरीय र प्रभावकारीबनाउनु।

४. रणनीतिः

निःशुल्क स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने।

- आधारभूत स्वास्थ्यमा सबैनगरवासीको सहज पहुँचकासाथै निःशुल्क स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने।
- सबै स्वास्थ्य संस्थामास्वास्थ्यकर्मी, वर्थिङ सुविधा, प्रयोगशाला र स्वास्थ्य उपकरणको व्यवस्था गर्ने।
- आयुर्वेदिक तथा अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य सेवा विस्तार गर्ने।
- स्वास्थ्य तथा पोषण सम्वन्धीजनचेतनाविकास गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

स्वास्थ्य उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५

शितगंगा नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

स्वास्थ्य उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
औसत आयु	वर्ष	७०	७१	७२	७३	७४
बढिमा आधा घंटाभित्र पैदल सस्थामा पहुँच भएकोघरधुरी (गाउँ घर क्लिनिक समेत)	प्रतिशत	९०	९१	९२	९३	९४
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र\अस्पताल पुग्न लाग्नेऔसत समय (पैदल)	मिनेट	६०	६०	६०	६०	६०
पूर्ण खोप	प्रतिशत	८७				
पूर्व प्रशुती सेवा ४ पटक प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत	३०				
स्वास्थ्य वीमाको दायरा	प्रतिशत	१०				
स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी	प्रतिशत	३०				
झाडापखाला संक्रमण दर	प्रतिहजार					
स्वासप्रस्वास संक्रमण दर	प्रतिहजार					
स्वास्थ्य संस्था	संख्या	३७	३७	०	०	०
प्रसुती सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	संख्या	१०				
बिरामी उपचार बेड संख्या	संख्या	२५				
एम्वुलेन्स	संख्या	४	१	१	०	०
आयुर्वेद तथा अन्य वैकल्पिक स्वास्थ्य संस्था	संख्या	१	०	०	०	०

६. विषय स्वास्थ्य उपक्षेत्रको त्रिबर्षिय खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	73500	63500	10000	0	5400	5810	10000	0
२०८३।८४	75700	64500	11200	0	6000	59700	10000	0
२०८४।८५	69000	69000	0		4000	60000	5000	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
१	निशुल्क वितरणको लागि औषधी खरिद, वडा नं. ७ स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण, एम्बुलेन्स संचालन व्यवस्थापन, विभिन्न किसिमका क्षमता विकास तालिम सञ्चालन, नियमित तथा समिक्षा बैठक संचालन, महिला स्वयमसेविका परिचालन तथा विमा कार्यक्रम, आर्युवेद सेवा कार्यक्रम, पोषण सम्बन्धि कार्यक्रम संचालन, महामारी रोगको रोकथामका कार्यक्रम संचालन आदी	निशुल्क स्वास्थ्य सुविधा पुर्याउने।	सालबसाली	218200	सहज स्वास्थ्य सुविधा प्राप्त गर्ने. औसत आयुमा वृद्धि हुने, स्वास्थ्य सेवा स्थितिमा सुधार हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

स्वास्थ्य सेवाको विकास र विस्तारमा तीनै तहका सरकार, गैर सरकारी संस्था, निजीक्षेत्रको समन्वय र सहकार्य भएको हुने, स्वास्थ्य वीमाको दायरा बढेको हुने, नागरिकमा पोषण तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी चेतना बढेको हुने आदि।

४.२ शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि

१. पृष्ठभूमि

शिक्षाले मानव जीवनलाई अँध्यारोबाट उज्यालोतर्फ डोर्याउछ। योमानव विकासमा सूचकाङ्कको महत्वपूर्ण आधार हो। नेपालको संविधानले आधारभूत शिक्षामा प्रत्येक नागरिककोपहुँचको हकस्थापित गर्नुकासाथै आधारभूत तहसम्मको शिक्षा अनिवार्य र निःशुल्क एवं माध्यामिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क हुने व्यवस्था गरेको छ। दिगो विकासका लक्ष्य नं ४"गुणस्तरीय शिक्षा"को लक्ष्य प्राप्ति यसै क्षेत्रको नतिजामा निर्भर रहन्छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः सामुदायिक विद्यालयको सिकाई उपलब्धि दर कमजोर हुन,विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला, कम्प्युटर ल्याब नभएको, पुस्तकालयको कमी हुनु, विद्यार्थीको तुलनामा शौचालयको संख्या नहुनु, विद्यालय व्यवस्थापन कमजोर हुनु आदि ।

चुनौतीःविद्यालयको भौतिक एवं शैक्षिक पूर्वाधारको विकास गर्नु, सिकाई उपलब्धि वृद्धि गर्नु, व्यवहारिक तथा प्राविधिक शिक्षाको विस्तार गर्नु, विद्यालयको व्यवस्थापन सुधार गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

आधारभूत तथा माध्यामिक शिक्षामा सबैकोपहुँच सुनिश्चित गर्दै व्यवहारिक एवं जीवन उपयोगी शिक्षाको विकास गर्नु।

४. रणनीतिः

- शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने।
- प्राविधिक शिक्षामा जोड दिने।
- भर्ना दर सत प्रतिशत पार्ने र कक्षा छाड्ने दर शून्य पार्ने।
- सिकाई दरमा सुधार गर्ने।

५. शिक्षा क्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

शिक्षाको उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य				
सूचक	एकाई	गत	चालु	मध्यमकालिन लक्ष्य

		आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
साक्षार जनसंख्या (५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	७८	७८			
प्राविधिक धारका विद्यालय	संख्या	०	०	१	०	०
प्राविधिक शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी संख्या	संख्या	७५				
आधारभूत तहमा खुद भर्ना दर	प्रतिशत					
कक्षा छोड्ने दर (१-५)	प्रतिशत					
कक्षा छोड्ने दर (६-८)	प्रतिशत					
बाल विकास केन्द्रमा भर्ना दर	प्रतिशत					
अपाङ्गमैत्री पूर्वाधार भएको विद्यालय	प्रतिशत	५				
विज्ञान प्रयोगशाला भएको विद्यालय	प्रतिशत	३०				
इन्टरनेट सुविधा भएको	संख्या	५०				
बालमैत्री सिकाई अवलम्वन गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	४०				
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	प्रतिशत					
विद्यार्थी कक्षा कोठा अनुपात	अनुपात					

६. शिक्षा उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय	आन्तरिक	नेपाल सरकार	प्रदेश	ऋण तथा

				व्यवस्था	स्रोत		सरकार	अन्य
२०८२।८३	395970	394970	1000	0	0	395970	0	0
२०८३।८४	397050	396050	1000	0	0	397050	0	0
२०८४।८५	397050	396050	1000	0	0	397050	0	0

७. शिक्षा उपक्षेत्रका कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	कुल लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	शिक्षा व्यवस्थापन, खानेपानी मर्मत सुधार, ल्याव व्यवस्थान, लाइब्रेरी सथापना, निशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, छात्रबृद्धी वितरण, वियालय संचालन, भवन मर्मत सुधार तथा निर्माण, शौचालय व्यवस्थापन, दिवा खाजा व्यवस्थापन, विभिन्न तालिम तथा बैठक संचालन, कम्प्युटर व्यवस्थापन, स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन, बाह्र कक्षा सम्म निशुल्क शिक्षा व्यवस्थापन, अतिरिक्त कक्षा संचालन,	शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार गर्ने	सालबसाली	1190070	साक्षार जनसंख्यामा वृद्धि हुने, गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान हुने ।

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

नतिजा प्राप्तिका लागि तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, गैर सरकारी संस्था, निजीक्षेत्रसंग सहकार्य हुने, अभिभावक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिको क्षमता विकास भएको हुने आदि।

४.३ युवा तथाखेलकुद

१. पृष्ठभूमि

युवा जनशक्ति देश विकासका लागि अति महत्वपूर्ण मानव श्रोत हुन। युवा विकास र समृद्धि आधार र परिवर्तनका संम्वाहक हुन।खेलकुद शारिरीक तथा मानसिक विकासको महत्वपूर्ण माध्यम हो।युवा

शक्तिकोउत्पादनशील परिचालनले दिगोविकासका लक्ष्य प्रासिमा युवाको भूमिका महत्वपूर्ण छ भने खेलकुदले स्वस्थ जीवन बिताउनमहत्वपूर्ण योगदान गर्दछ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः युवाको उत्पादनशील क्षेत्रमापरिचालन हुन नसक्नु, युवा पलायन बढ्दै जानु, खेलकुदको विकास हुन नसक्नु, अभिभावकहरूमाखेलकुदजागरूकता नहुनु आदि।

चुनौतीः युवा उद्यमशिलताको विकास गरीउत्पादनशिल कार्यमा उपयोग गर्नु, आन्तरिक रोजगारी सृजना गरी युवा पलायन रोक्नु, विद्यालयदेखिनै खेलकुदको विकास गर्नु, खेलकुद पूर्वाधारको निर्माण गर्नु, व्यवसायिक खेलकुदको विकास गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

१. युवामा उद्यमशिलता विकास गरी आन्तरिक रोजगारी बढाउनु ।

२. व्यबसायिक खेलकुदको विकास गर्नु।

४. रणनीतिः

- युवाको व्यबसायिक सीपकोविकास गर्ने।
- युवाको सीप एवं दक्षताको उत्पादनशिल उपयोग गर्ने।
- खेलकुद पूर्वाधारकोविकास गर्ने।

५. शितगंगा नगरपालिकाको युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
खेल मैदान निर्माण तथा मर्मत सुधार	संख्या	१८	१	२१	२१	२१
विभिन्न खेलकुद कार्यक्रमहरु संचालन	पटक	१७	१७	१७	१७	१७

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	3500	2800	700	0	0	35000	0	0
२०८३।८४	3500	2800	700	0	0	3500	0	0
२०८४।८५	3500	2800	700	0	0	3500	0	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	रकम रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	युवाहरुको लागि खेलकुद तथा राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड, मेयर, उपमेयर, वडा अध्यक्ष खेलकुद तथा विभिन्न वडामा खेलकुद कार्यक्रम संचालन र खेलमैदान मर्मत सुधार कार्यक्रम संचालन	खेल पूर्वाधार निर्माण गरी खेलकुदको विकास गर्नु	सालबसाली	10500	खेलको विकास हुने, स्वास्थ्य जिवन यापनमा सहज हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

खेलकुद विकासमा तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय तथा सहकार्य भएको हुने, खेलकुद पूर्वाधारको विकास भएको हुने, खेलकुद प्रति विद्यालय, अभिभावक, निजीक्षेत्र सबैको सकारात्मक सोचको विकास भएको हुने आदि।

४.४ महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण

१. पृष्ठभूमि

सबै वर्ग, लिङ्ग, जात जाति, समुदाय र क्षेत्रको समानुपातिक विकास विना नगरपालिकाकोविकास हुन सक्दैन। नेपालको संविधानले पनि सबैवर्ग, लिङ्ग र समुदायको हकको सुनिश्चित गर्दै समावेशी विकास एवं

शितगंगा नगर... नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

सहभागितालाई आत्मसात गरेको छ। संविधानको यसै मर्म र राष्ट्रको नीति एवं प्राथमिकताअनुरुप शितगंगा नगरपालिकाले पनि समावेशी विकास र सहभागिता एवं सामाजिक सुरक्षाको नीति अवलम्बन गरेको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या:महिला तथा पिछडिएका जात जाति वर्ग समुदायमा आफ्नो अधिकारप्रतिबारे चेतना जगाउन नसकिनु, महिला तथा महिला तथा समावेशी वर्ग लक्षित बजेट कम विनियोजन गरिनु, सम्पत्ति तथा श्रोत साधनमा महिलाको कानुनी अधिकार स्थापित गराउन नसकिनु, नेतृत्व तहमा महिला, वञ्चितिकरणमा परेका वर्ग र समुदाय, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, जनजातिहरु तथा लक्षित वर्गको समावेशीकरण र सहभागितामा अपेक्षितरुपमा बढाउन नसकिनु, सामाजिक असमानता विद्यमान रहनु आदि।

चुनौती: लैङ्गिक हिंसा तथा विभेद रोक्नु, सामाजिक रुढिवादी सोचमा परिवर्तन ल्याउनु, समावेशी नेतृत्वको विकास गर्नु, महिला तथा पछाडी परेका र पारिएका वर्गको क्षमता विकास गर्नु आदि।

३. उद्देश्य

सबै लिङ्ग, वर्ग, जाति तथा क्षेत्रको समावेशी विकास र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु ।

४. रणनीतिः

- नगरपालिका भित्रका महिला, पिछडिएको वर्ग, दलित, मुस्लिम, मधेशी, अल्पसंख्यक, जनजातितथा अन्य लक्षित समुदायको क्षमता विकास गरी समावेशी सहभागिता बढाउने,
- क्षमता विकास गरी नेतृत्व तहमा समावेशी प्रतिनिधित्वको विकास गर्ने,
- बालबालिका, जेष्ठनागरिक, असक्त, अपाङ्गता भएका आदिको संरक्षण एवं सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५

महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
नगरपालिका अन्तर्गतका उपभोक्ता समिति, संघ सस्था आदिमा महिला तथा लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता	प्रतिशत	३३	३३	४१	४२	४५
लैङ्गिक हिंसा सम्वन्धी घटना	संख्या	१३	३	३	३	३
परिचयपत्र प्राप्त अपांगता भएका व्यक्ति	संख्या	६९२	७५४	७९५	८२५	८५४
जेष्ठ नागरिक मिलन केन्द्र	संख्या	१	२	२	२	३
सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित व्यक्ति	संख्या	४८१	३७६	४२९	४७३	५०८
नगरपालिका भित्र बाल क्लव	संख्या	१४	१४	१५	१५	१५

६. महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	7145	7145	0	0	7145	0	0	0
२०८३।८४	5600	4800	800	0	5600	0	0	0
२०८४।८५	6000	5500	500	0	0	6000	0	0

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु तथा समाप्ती अवधि	रकम रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	महिला,दलित, जनजाती, अपाङ्ग, बालवालिका, जेष्ठ नागरिक, युवा लक्षित विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, विभिन्न शिविरहरु सञ्जालन गर्ने, सम्मान कार्यक्रम तथा एकल महिला पुरुष, ग वर्गका अपाङ्ग मासिक भत्ता वितरण गर्ने, विभिन्न क्षमता मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने, दिवा सेवा केन्द्र संचालन गर्ने, जनचेतना मुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने।	क्षमता विकास गरी समावेशी प्रतिनिधित्व को विकास गर्ने,	सालबसाली	18745	लक्षित वर्गको समावेशी सहभागिता बृद्धी हुने, लैङ्गिक हिंसा मुलक घटनामा कमी आउने, विपन्न नागरिकको जिवन यापन सहज हुने, जेष्ठ नागरिकको सम्मान हुने, वालवालिकाको क्षमता विकास हुने, सबै वर्गको क्षमता विकास हुने ।

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

निजीक्षेत्र र सरोकारवाला संघ संस्था नागरिक समाज सँग सहकार्य भएको हुने, तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय र कार्यक्रम संचालनमा सहकार्य बढेको हुने, अधिकारवादी संघ संस्थाहरूको क्षमता र सहयोग बढेको हुने आदि।

४.५ खानेपानी तथा सरसफाई

१. पृष्ठभूमि

खानेपानी मानव जीवनको अनिवार्य आवश्यकता हो।स्वच्छ खानेपानी र सरसफाइ स्वस्थ जीवनयापनकाअपरिहार्य आवश्यकता हुन। नेपालको संबिधानले नागरिकको खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुचलाई मौलिकहकको रुपमा लिएको छ। खानेपानी तथा सरसफाई शितगंगा नगरपालिकाको प्राथमिकताको विषय हो।

२. समस्या तथा चुनौती

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

समस्याः, खानेपानीका श्रोतको पर्याप्त उपयोग नहुनु,संचालित खानेपानीका आयोजनाहरूको व्यवस्थापन र मर्मत सम्भार कमजोर हुनु, पानी शुद्धीकरणगरी वितरण गर्न नसकिनु, सरसफाईको चेतना सबै नागरिकसम्म पुर्याउन नसकिनु, आदि।

चुनौतीः सबै घरपरिवारलाई पाइपद्वारा पानीको सुविधा पुर्याउनु, गुणस्तरीय तथाशुद्ध खानेपानीको वितरण गर्नु,एक घर एक कम्तीमा एक चर्पीको व्यवस्थागर्नु,सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना जगाउनु,आदि।

३. उद्देश्य

सबै नागरिकमा स्वच्छ खानेपानी र सरसफाईको पहुँच सुनिश्चित गर्नु, ।

४. रणनीतिः

- सबै घरपरिवारलाई स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था गर्ने,
- खानेपानीको आपूर्ति, मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापनमा सरोकारवाला संघसंस्थाहरुसंग सहकार्य गर्ने,
- सरसफाईलाई अभियानकोरूपमा सञ्चालन गर्ने,
- सबै घरपरिवारमा चर्पीलाई अभियानकोरूपमा संचालन गर्ने।

५. विषय उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रको नतिजा सूचक रलक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
पाइपबाट वितरित खानेपानी उपभोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	८१	२	३	४	५
निजीधारा जडान गर्ने परिवार	प्रतिशत	२०	२	५	५	५
पानी शुद्धीकरण गरी प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	३०	२	५	५	५
शौचालय भएको घरधुरी	प्रतिशत	९६.९	९७.५	९८	९८.५	९९
सार्वजनिक शौचालय	संख्या	१०	०	१	१	१

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रको नतिजा सूचक रलक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
ल्याण्डफिल्ड साइट निर्माण तथा मर्मत सुधार	संख्या	१	१	२	२	२
सरसफाईको चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन (वार्षिक)	पटक	१४	१४	१४	१४	१४

६. खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	10835	2000	8835	0	10835	0	0	0
२०८३।८४	13500	2500	11000	0	1000	10000	2500	0
२०८४।८५	14000	2500	11500	0	1500	10000	2500	0

७. खानेपानी तथा सरसफाई अन्तर्गतका आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समासी अवधि	रकम रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	विभिन्न खा मर्मत .पा., लिफ्ट खा.पा. विधुत महशुल भुक्तानी,	स्वच्छ खानेपानीको	सालबसाली	38335	स्वच्छ खानेपानीको उचित व्यवस्थापनमा हुने, समयको बचत

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	रकम रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
	खा.पा.मोटर मर्मत, पधेरा मर्मत	व्यवस्था गर्ने			हुने, खानेपानीको सुविधा हुने ।

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हुने, निजीक्षेत्र तथा विभिन्न सरोकारवाला संघसंस्थाहरुको समन्वय र सहकार्य भएको हुने आदि।

परिच्छेद ५ - पूर्वाधार क्षेत्र

पूर्वाधार क्षेत्र अन्तर्गत भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास, सडक तथा यातायात व्यवस्था, जलस्रोत, विद्युततथा वैकल्पिक ऊर्जा, सूचना तथा सञ्चार,उपक्षेत्रहरु पर्दछन। उपक्षेत्रगत मध्यमकालीन खर्च संरचना निम्नानुसार छ।

५.१ भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास

१. पृष्ठभूमि

आवास मानिसको आधारभूत हो भने व्यवस्थित बस्ती विकास तथा सहरीकरणले सहरी पूर्वाधारको विकास गर्न र सहरी सौन्दर्यलाई कायम गर्न मद्दत गर्दछ। संविधानले आवासलाई मौलिक हककोरूपमा स्थापित गरेको छ। दिगोविकास लक्ष्य नं ११ मा "दिगो शहर र बस्ती"सम्बन्धी लक्ष्य प्राप्तिमा यसक्षेत्रको भूमिका महत्वपूर्ण छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः नगरपालिकाको भू उपयोग योजना नहुँदाजथाभाबी बस्ती विकास हुनु,सबै बस्तीमा न्यूनतम पूर्वाधार नपुग्नु, राष्ट्रिय भवन संहिता अनुसार घरहरू निर्माण नहुनु आदि।

चुनौतीः भू उपयोग नीति तर्जुमा गरी व्यवस्थित शहरी विकास योजना तयार गर्नु, व्यवस्थित बस्ती विकासगरी सहरी पूर्वाधारको विकास गर्नु, भवन आचार संहिता पालना गराउनु, जथाभाबी जग्गाको खण्डीकरण र घडेरीकरणरोक्नु आदि।

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

३. उद्देश्यः

व्यवस्थित सहरीकरण गर्नु।

४. रणनीतिः

- भू उपयोग नीति र सहरीकरण योजना तर्जुमा गरी पूर्वाधारयुक्त एकिकृत वस्ती विकास गर्ने।
- भवन मापदण्डको पूर्ण पालन गर्ने, गराउने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालुआ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
आफ्नै घर भएका परिवार	प्रतिशत	१००	०	०	०	०
भवन संहिता अनुसार निर्माण भएकाभवन तथा संरचना	प्रतिशत	११.९	१	२	३	४
५आफ्नै भवन भएका वडा कार्यालय संख्या	संख्या	१४	०	०	०	०
आधारभूत पूर्वाधार सहितको व्यवस्थित बजार	संख्या	८	१	१	१	१
एकिकृत बस्ती	संख्या	०	०	२	१	१

६. भवन, आवास, बस्ती तथा शहरी विकास उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य

२०८२।८३	13200	0	13500	0	0	13500	0	0
२०८३।८४	13500	0	13500	0	0	13500	0	0
२०८४।८५	14000	0	14000	0	0	0	14000	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	वडा कार्यालय भवन निर्माण, खारको छाना विस्थापन, सुरक्षित नागरिक आवास भवन निर्माण, अन्य सहरी पूर्वाधार निर्माण	भवन निर्माण, घर निर्माण, अन्य पूर्वाधार निर्माण	सालवासाली	40700	वडा कार्यालय भवन निर्माण हुने, खरको छाना विस्तापन हुने, सुरक्षित नागरिक आवास निर्माण हुने, अन्य सहरी पूर्वाधार नर्माण हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

भू उपयोग नीति तर्जुमा भई कार्यान्वयन भएको हुने, निजीक्षेत्र, सरोकारवाला संघसंस्था र समुदायको सहयोग प्राप्त भएको हुने आदि।

५.२ सडक तथा यातायात व्यवस्था

१. पृष्ठभूमि

सडक यातायात मानव जीवनलाई सहज बनाउने एक महत्वपूर्ण आधार हो भने सम्पूर्ण आर्थिक तथा सामाजिक विकासको पूर्वाधार हो। सडक यातायात राष्ट्रिय प्राथमिकताकोसाथै शितगंगा नगरपालिकाको पनि प्राथमिकताको विषय हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सडक मापदण्डको पालन नहुनु, सडक निर्माणमा वातावरणीय पक्ष उपेक्षित हुनु, सडकको नियमित मर्मत सम्भार र स्तरोन्नति हुन नसक्नु, सडक क्षेत्रको अतिक्रमण हुनु, धेरै नागरिकहरु सार्वजनिक यातायात साधनको पहुँचबाट टाढा हुनु आदि।

चुनौतीः सबैवडा केन्द्र, महत्वपूर्ण पर्यटकीय स्थल र बस्तीहरूमा सडक र यातायातको पहुँच पुन्याउनु, वातावरणमैत्री सडकनिर्माण गर्नु, सडक निर्माणमा अन्तर सरकार समन्वय र सहकार्य गर्नु, बनेका सडकको स्तरोन्नती गरी सर्वयाम बनाउनु, सडकको नियमित मर्मत सम्भार र दिगो व्यवस्थापन गर्नु, सबै बस्तीबाटबढीमा आधाघण्टाको पैदल दूरीमा सर्वयाम सार्वजनिक यातायातको व्यवस्था गर्नु आदि ।

३. उद्देश्यः

नगरपालिकाका सबैवडा केन्द्र र मूख्य बस्तीहरूमासर्वयाम यातायातको सुविधा विस्तार गर्नु ।

४. रणनीतिः

- सबै वडा केन्द्र र मूख्य टोल तथा बस्तीहरुमा मापदण्डयुक्त सडक सञ्जाल विस्तार गर्ने,
- भएका सडकको स्तरोन्नति तथा सडकको नियमित मर्मत सम्भार र दिगोव्यवस्थापन गर्ने,
- आवश्यकता अनुसार सडक पुल र झोलुङ्गेपुलको निर्माण गर्ने,
- सबै वडाकेन्द्र तथा मूख्य बस्तीहरुमा सार्वजनिक बस सञ्चालनको व्यवस्था गर्ने।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सडक तथा यातायात उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
बढिमा आधा घन्टाको पैदल दुरीमा सार्बजनिक यातायातमा पहुंच भएका नागरिक	प्रतिशत	७०	५	७	१०	१०
सर्बायाम सडकबाट जोडिएका वडा केन्द्र	संख्या	११	०	१	१	२
कच्ची सडक मर्मत सुधार	कि.मी.	१०७८	१०७८	१०८०	१०८०	१०८०
कालोपत्रे सडक, ढलान स	कि.मी.	२	४	२	३	४
झोलुङ्गे पुल	संख्या	४२	१	१	२	३

शितगंगा नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

७. सडक तथा यातायात व्यवस्था उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रुहजारमा .

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	192120	0	192120	0	0	192120	0	0
२०८३।८४	209000	0	209000	0	0	209000	0	0
२०८४।८५	210000	0	210000	0	0	205000	5000	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समासी अवधि	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
1	ठाडा अमराइ जुकेना देउराली ऐरावती सडक स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	सालवासाली	30000	२ कि.मी सडक कालोपत्रे तथा स्तरेन्नती हुने
2	भेडामारा सिमलपानी बौरी भाडगाउ चिदिचौर हुदै चोलारानी ढाव पावरा विक्रम सडक स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	सालवासाली	60000	२ कि.मी सडक कालोपत्रे तथा स्तरेन्नती हुने
3	सितापुर सुवर्णखाल नेटापोखरा सडक स्तरोन्ती	सडक स्तरोन्नती	सालवासाली	30000	१ कि.मी सडक कालोपत्रे तथा स्तरेन्नती हुने
4	चाक्ला हर्रे बहखोर पाकुरी धानखोला सडक स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	सालवासाली	30000	सडक स्तरोन्नती हुने
5	देउराली दमारे ढुङ्गेसेरा टिक्करी मौवाबारी बनकसवास सडक स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	सालवासाली	30000	सडक स्तरोन्नती हुने

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय थाडा, अर्घाखाँची

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	कूल लागत	अपेक्षित नतिजा
६	सातमारा लाहापे सिलिङ्ग खोला चिदीचौर सडक	सडक स्तरोन्नती	सालवासाली	60000	2 कि.मी सडक कालोपत्रे तथा स्तरेन्नती हुने
७	विभिन्न सडकहरु र पुल मर्मत तथा स्तरोन्नती	सडक स्तरोन्नती	सालबसाली	361120	सडक स्तरोन्नती हुने
८	झोलुङ्गेपुल निर्माण	हिडडुल सहज	सालवासाली	10000	झोलुङ्गे पुल व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने
	जम्मा			611120	

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

सडक निर्माणमातीनै तहका सरकार समन्वय भएको हुने, सडक व्यवस्थापन र अतिक्रमण रोक्न नागरिकको सहयोग प्रास भएको हुने आदि।

५.३विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा

१. पृष्ठभूमि

उर्जा मानव जीवनयापनको महत्वपूर्ण आधार सामाजिक आर्थिक विकासको महत्वपूर्ण पूर्वाधार हो। यो राष्ट्रियप्राथमिकताकोक्षेत्र हो भनेदिगो विकासको लक्ष्यमा नं ७ मा पनि यसलाई समेटिएको छ। ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: सबै टोल तथा बस्तीमा राष्ट्रिय प्रसारण प्रणालीबाट विद्युत पुर्‍याउन नसकिनु, वैकल्पिक उर्जाको विकास गर्न नसक्दा खाना पकाउन परम्परागत उर्जा(दाउरा)को प्रयोगले बन जंगलमा दवाब बढ्दैजानु,विद्युतको प्रयोग उत्पादनशिल क्षेत्रमा प्रयोग गराउन नसकिनु आदि।

चुनौती: सबैबस्तीमाराष्ट्रिय विद्युत प्रशारण सेवाबाट विद्युत विस्तार गराउनु, विद्युत तथा गोबरग्यासको उपभोग बढाई दाउराको प्रयोग कम गर्नु, माइक्रो हाइड्रो, सोलार तथा अन्य वैकल्पिक उर्जाको उत्पादनर प्रयोग बढाउनु आदि।

३. उद्देश्य:

सबै नागरिकमा विद्युत तथा उर्जाको पहुँच पुर्याउनु।

४. रणनीतिः

- सबै वस्तीमा विद्युत पुऱ्याउने,
- सोलार लगायत अन्य वैकल्पिक उर्जाको विकास गर्ने।

५. उपक्षेत्रगतनतिजा सूचक र लक्ष्य

विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालुआ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
इन्धनको रुपमा दाउरा प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	९४	९३	९२	९१	९०
विद्युत पहुँच भएको परिवार	प्रतिशत	९६	९८	९९	१००	०
सोलार प्रणाली जडान भएको परिवार	संख्या	२,५४२	२५४५	०	०	०

६. विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान			बजेटको स्रोत				
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२\८३	200	0	200	0	0	200	0	0
२०८३\८	0	0	0	0	0	0	0	0
२०८४\८५	0	0	0	0	0	0	0	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र सम्पन्न हुने समय	लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	विभिन्न विघुत योजना मर्मत सुधार	उर्जा व्यवस्थापन	सालवासाली	२००	विघुत सुधार हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

विघुत प्राधिकरण, वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्र र अन्य उर्जा सम्वन्धि सस्थासंग समन्वय र साझेदारी भएको हुने, विघुत पोल र लाइन तान्न नागरिकको सहयोग प्राप्त भएको हुने, खाना पकाउन सुधारिएको चुलो, गोवर ग्यास दिको प्रयोग बढेको हुने आदि।

५.४ सूचना तथा सञ्चार

१. पृष्ठभूमि

सूचना तथा संचार मानव जीवन प्रणालीको अभिन्न अङ्गकोरुपमा स्थापित हुनुका साथै सूचना संचार आर्थिक,सामजिक तथा मानवीय विकासको महत्वपूर्ण पक्ष हो।नेपालको संविधानले पनि सूचनाको हकलाई प्रत्याभूत गरेको छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः ईन्टरनेट सबैको पहुँचसबैतिर नहुनु र महंगो हुनु, अझै धेरै नागरिक रेडियो तथा टि.भी. तथा पत्रपत्रिकाको प्रयोगको दायराबाट बाहिरै हुनु, सबै वडा र नगरपालिका कार्यालयमा सूचना संजालीकरण हुन नसक्नु आदि।

चुनौतीः सुचना पहुँच विस्तार गर्नु, ईन्टरनेट सुविधा सबै बस्तीमा पुऱ्याउनु, स्थानीय एफ.एम स्टेशन निर्माण गरी सबै नागरिकमा सूचनाकोपहुँच बिस्तार गर्नु,नगरपालिकावाट प्रदान गरिने सेवाहरु अनलाइन प्रणालीमा आवद्ध गर्नु, सार्वजनिक स्थलहरुमा निशुल्क वाईफाई सुविधा विस्तार गर्नु आदि।

३. उद्देश्यः

सबै नागरिकलाई सूचनाको प्रयोगबारे सुसूचित गर्दै संचार साधनको पहुँच विस्तार गर्नु ।

४. रणनीतिः

- स्थानीयस्तरमा संचार माध्यमको विकास गरी यसको प्रयोग बढाउने।
- नगरपालिकावाट प्रदान गरिने सेवाहरु विघुतीय प्रणालीमा आवद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रदान गर्ने।

५. शितगंगा नगरपालिकाको विषय उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचना तथा सञ्चार उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालुआ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
टेलिभिजन जडान भएका परिवार	संख्या	३,०६०	१००	२००	३००	
मोवायल प्रयोगकर्ता जनसंख्या (१६ वर्ष वा सो भन्दामाथी)	प्रतिशत	९१	२	१	१	१
इन्टरनेट जडान गर्ने परिवार	प्रतिशत	५	१०	१५	२०	२५
नगरपालिका तथा वडाहरुले प्रदान गर्ने अनलाईन सेवा	प्रतिशत	१०	१४	१४	१४	१४

६. विषय क्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रुहजारमा .

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वितीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	3000	3000	0	0	3000	0	0	0
२०८३।८४	3000	3000	0	0	3000	0	0	0
२०८४।८५	3000	3000	0	0	3000	0	0	0

शितगंगा नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, थाडा, अर्घाखाँची, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	अवधि शुरु र) (मासिस	कूल लागत .रु) (हजारमा	अपेक्षित नतिजा
१	संचार तथा सुशासन सम्बन्धी विभिन्न कार्यक्रमहरु	सुशासन	सालवसाली	१०००	नगरवासी सुसूचित हुने, जानकारी प्राप्त गर्ने, सुशासन कायम हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकारको नीतिगत समन्वय भएको हने, दुर सञ्चार तथा अन्य निजी सेवा प्रदायक सस्थाहरुसंग समन्वय र सहयोग प्राप्त भएको हुने, सूचना सम्प्रेषणमा नागरिक समाज, स्थानीय संघसस्था सहयोग गरेको हुने आदि।

परिच्छेद ६ - वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

वन,जैविक विविधता, जलाधार व्यवस्थापन,वातावरण संरक्षण, विपद व्यवस्थापनदिगो विकासका महत्वपूर्ण आधार हुन। यस क्षेत्र अन्तर्गत वन, वातावरण,जैविक विविधता, जलाधार संरक्षण तथा विपद व्यवस्थापन उपक्षेत्रहरु पर्दछन।

६.१ वन, वतावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षण

१. पृष्ठभूमि

मानव र प्रकृति बीच अन्यौन्याश्रित सम्बन्ध छ। त्यसकारण वन,वातावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षणले मानव र प्रकृति बीचकोअन्तरसम्बन्धलाई विकास गर्दै वातावरणीय सन्तुलन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलता वृद्धि गर्दैनागरिकको आय तथा रोजगारी वृद्धि गर्न ठूलो भूमिका खेल्दछ। बन, जैविक विविधता, जलाधार आदि शितगंगा नगरपालिकाका महत्वपूर्ण प्राकृतिक श्रोत भएकोले यसको दिगोव्यवस्थापन नगरपालिकाको प्राथमिकताको विषय हो।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्या: बनको अतिक्रमण बढ्दै जानु, विकास र वातावरण बीच अन्तरसम्बन्ध कमजोर हुँदै जानु,वातावरण संरक्षणमा जनचेतनाको कमी हुनु, जलाधार क्षेत्रको उचित संरक्षण हुन नसक्नु, जैविक विविधता घट्दै जानु जलवायु परिवर्तनका ननकारात्मक असर देखिँदै जानु आदि।

चुनौती: बन क्षेत्रको वैज्ञानिकव्यवस्थापन गर्नु, विकास र वातावरण बीच सन्तुलन कायम गर्नु, जलवायु परिवर्तनमाअनुकूलतासम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्नु, जैविक विविधता तथा जलाधारको संरक्षण गर्नुआदि।

३. उद्देश्य:

प्राकृतिक श्रोतको दिगोव्यवस्थापन र उपयोग गर्नु।

४. रणनीति:

- वनको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्ने।
- जैविक विविधता, जलाधार तथा वातावरण संरक्षण गर्ने।
- बन तथा वातावरण संरक्षणमा समुदायको सहभागिता वढाउने।

५. उपक्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

वन, वतावरण, जैविक विविधता तथा जलवायु परिवर्तन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.व. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.व. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
बन क्षेत्र	प्रतिशत	७८	७८	७९	८०	८१
सामुदायिक तथा कबुलियति बन समूह	संख्या	१२७	१२७	१	१	१
बनजन्य उद्योग	संख्या	४	०	०	०	०
बनजन्य उद्योग व्यवसायबाट सृजित रोजगारी	संख्या	२०	५	५	५	५
वातावरण संरक्षण सम्वन्धि जनचेतना अभिबृद्धिकार्यक्रम संचालन (बार्षिक)	पटक	१	१	१	१	१

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

६. वन, वतावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षणको विषय उपक्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रुहजारमा .

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	2850	2850	0	0	200	2650	0	0
२०८३।८४	5800	5800	0	0	1500	4300	0	0
२०८४।८५	5800	5800	0	0	0	4300	1500	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती समयाविध	कुल लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	फोहोर मैला तथा ढल व्यवस्थापन, डम्पीङ्ग साइट व्यवस्थापन, दिगो बन व्यवस्थापन बृक्षा रोपण, तालिम	सरसफाई सुधार, वातावरण संरक्षण दिगो वन विकास	सालबसाली	14450	डम्पीङ्ग साइड व्यवस्थापन हुने, फोहोर व्यवस्थापन हुने, बृक्षा रोपण हुने, बन जोगाउन चेतनाको विकास हुने ।

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

वन तथा वातावरण व्यवस्थापनमा तीनै तहका सरकार, वन उपभोक्ता समूहहरूसँग समन्वय र सहकार्य भएको हुने, जलाधार संरक्षण, जैविक विविधता संरक्षण, वातावरण संरक्षण तथा फोहोर मैलाको व्यवस्थापनमा सरोकारवाला संघसंस्था तथा नागरिकहरुबाट सहयोग भएको हुने आदि।

शितगंगा नगरपालिकाको कार्यालय
ठाडा, अर्घाखाँची
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

६.२ विपद् व्यवस्थापन

बाढी, पहिरो, नदी कटान, चटयांङ, महामारी जस्ता विपदजन्य घटनावाट शितगंगा नगरपालिकाले बर्षेनी ठुलो धन जनको क्षति व्यहोर्ने गरेको छ। विपदले विकासलाई पछाडि धकेल्ने र मानवीय जीवन प्रणालीमानै ठुलो असर पर्ने हुँदा यसको उचित व्यवस्थापन अति जरुरी छ।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः विपद जोखिम क्षेत्रको पहिचान हुन नसक्नु, विपद व्यवस्थापनमा सबै सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्न नसकिनु, विपदवाट जोगिने बारे जनचेतना नहुनु,उद्धार सामाग्री भण्डारणको व्यवस्था नहुनु, बाढी पूर्व सूचना प्रणाली जडान नहुनु आदि।

चुनौतीः विपद जोखिम क्षेत्रको नक्संकन गर्नु, विपद प्रतिरोधी भौतिक संरचना निर्माण गर्नु, भवन आचार संहिता पालना गराउनु, विपद जोखिम क्षेत्रको वस्ति सुरक्षित क्षेत्रमा स्थानान्तरण गर्नु, विपद उद्धारका लागि सरोकारवाला संघसंस्थाहरुसंग सहकार्य गरी परिचालन गर्नु आदि।

३. उद्देश्यः

विपदको प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु ।

४. रणनीतिः

- विपद प्रतिकार्य योजना तथा कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै विपद जोखिम र यसबारे बच्ने उपायवारे जागरण अभियान संचालन गर्ने,
- जोखिमयुक्त क्षेत्रमा बस्ती बस्न नदिने तथा भएका बस्ती स्थानान्तरण गर्ने,
- भवन आचार संहिताको पालन गराउने,
- सरोकारवाला सबै संघसंस्थाहरूको परिचालन गरी विपद उद्धार र पुर्नस्थापना गर्ने।

५. विषय उप क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

विपद् व्यवस्थापन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५

विपद् व्यवस्थापन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब. सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालु आ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
नगरपालिकाका विपद सम्वन्धी क्रियाशिल संयन्त्र र समिति	संख्या	५	१४	२८	४२	५४
जोखिमयुक्त स्थानमा बसोवस गर्ने परिवार	संख्या		२०	१०	५	०
जोखिमबारे जनचेतना कार्यक्रम संचालन (बार्षिक)	पटक	१	१	२	४	५
विपदबाट भएको धन, जनको क्षति (बार्षिक)	मानिसको मृत्युसंख्या	०	२	०	०	०
	क्षति रु हजार					
सुरक्षित खुला क्षेत्र र स्थान	संख्या	३०	५०	८०	१००	१२०
विपद सम्वन्धी तालिम प्रास स्वयंसेवक	संख्या			५	१५	४०

६. वन, वतावरण, जलाधार व्यवस्थापन तथा जैविक विविधता संरक्षण उपक्षेत्रगत खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रुहजारमा .

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय	आन्तरिक	नेपाल	प्रदेश	ऋण तथा

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

				व्यवस्था	स्रोत	सरकार	सरकार	अन्य
२०८२/८३	6810	6810	0	0	0	6810	0	0
२०८३/८४	4000	4000	0	0	4000	0	0	0
२०८४/८५	5500	5500	0	0	5500	0	0	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र सम्पन्न हुने अविध	लागत रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
१	आगलागी पिडीतको घर निर्माण	राहत सहयोग	सालबसाली	1300	२२ वटा घर निर्माण हुने
2	विपद व्यवस्थापन कोष	राहत	सालबसाली	6000	विपद व्यवस्थापनमा सहयोग पुग्ने
३	विपद सहयता	राहत	सालबसाली	4000	राहत उपलब्ध हुने
४	आर्थिक सहायता	राहत	सालबसाली	5010	राहत उपलब्ध हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकार, सर्वसाधारण नागरिक र स्वयंसेवी संस्था र व्यक्ति र सुरक्षा निकायको सहकार्य भएको हुनेछ।

परिच्छेद ७ - संस्थागत विकास तथा सुशासन

७.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन

१. पृष्ठभूमि

स्थानीय तह भनेको नागरिकको नजिक र अग्रभागमा रहेको सरकार हो। यसले विकास र सेवा प्रवाहमा सुशासन कायम गरी नागरिक सन्तुष्टि प्रदान गर्दै लोकतन्त्रका जरा मजबुत गर्न पार्न महत्वपूर्ण भूमिका

खेल्दछ। यसक्षेत्र अन्तर्गत नीति कानून, योजना तर्जुमा, आयोजना अनुगमन मूल्यांकन, सुशासन, संगठनात्मक विकास तथा सेवा प्रवाह, श्रोत व्यवस्थापन आदि विषय पर्दछन।

२. समस्या तथा चुनौती

समस्याः दरबन्दी अनुसारको पदपूर्ति हुन नसक्नु, तीनै तहका सरकार बीच समन्वय कमजोर हुनु,आवश्यकताको आधारमा कर्मचारीको क्षमता विकास हुन नसक्नु, पर्याप्त कानून, निर्देशिका तथा मापदण्डहरु बनी नसक्नु, नियमित घुम्ती सेवा, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण गर्न नसकिनु, आवधिक योजना तथा क्षेत्रगत योजनाहरु तर्जुमा गर्न नसकिनु, स-साना टुक्रे योजनाको संख्या बढ्दै जानु, सूचकको आधारमा अनुगमन हुन नसक्नु, विकास आयोजनाले लक्षित उपलब्धि हासिल गर्न नसक्नु, तथ्यांक आधार कमजोर हुनु, सेवा प्रवाह प्रभावकारी नहुनु आदि।

चुनौतीः नगरपालिकाको स्वमूल्यांकनमा उत्कृष्ट नतिजा प्राप्त गर्नु,नगरपालिकाका सबै सेवाहरुलाई विधुतीय प्रणालीमा आबद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रदान गर्नु, नतिजामुखि योजना तथा अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु, बढ्दो भ्रष्टाचार एवंबेरुजू नियन्त्रण गर्नु, न्यायिक समितिको क्षमता विकास गरी मुद्धाको फछ्यौंट हुन लाग्ने समय घटाउनु, आदि।

३. उद्देश्यः

सुशासन प्रवर्द्धन गर्नु।

४. रणनीतिः

- नगरपालिकाको सेवालाई अनुमानयोग्य, पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाउने,
- आन्तरिक राजस्वमा वृद्धि गर्ने,
- वलियो तथ्यांक आधार तयार गरी योजना तथा अनुगमन प्रणाली सुदृढ गर्ने,
- सेवा प्रवाहलाई विधुतीय प्रणालीमा आबद्ध गरी अनलाइन सेवा प्रदान गर्ने ।

५. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य				
सूचक	एकाई	गत	चालुआ.ब	मध्यमकालिन लक्ष्य

		आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
नगरपालिकाको स्वमूल्यांकनमा प्राप्त अङ्क	प्रतिशत	७७.५	८०	८०	८५	९०
नागरिक सन्तुष्टि	प्रतिशत	८५	८६	८८	९०	९२
दरवन्दी अनुसार रिक्त कर्मचारी	संख्या					
तर्जुमा भएका कानून, नीति, योजना, मापदण्ड	संख्या	७५	८१	९४	१००	११०
नगरपालिकामा क्रियाशील गैसस\अगैसस\तथा विकाससाझेदार	संख्या	१	२	२	२	२
नगरपालिका अन्तर्गत नीतिगत संयन्त्रहरु	संख्या	११	११	११	११	११
सार्वजनिक सुनुवाई (वार्षिक)	संख्या	३	३	३	३	३
सामाजिक परीक्षण	पटक	१	०	१	१	१
नगरपालिकामा दर्ता भएको गुनासोको सम्वोधन	प्रतिशत	६०	७०	८०	९०	१००
न्यायिक समितिबाट फछ्र्यौट मुद्दा	प्रतिशत	७३.८१	८०	८५	९०	१००
न्यायिक समितिबाट अदालत पठाइएका	संख्या	३	२	१	०	०

संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालुआ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
मुद्दा						
नगरपालिकाका वडा कार्यालय भवन	संख्या	१४	२	१	१	१
क्षमता विकास तालिममा सहभागी जनप्रतिनिधि रकर्मचारी	संख्या					
नगरपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय	रकम रु हजारमा	३५८००	३७२५९	३१५००	३३७०००	४००
नगरपालिकाको विकास खर्च	प्रतिशत	२९.९१	२८	२७.५२	२७	२
समयमा सम्पन्न योजना कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	९०	९२	९५	९७	१०
अनलाइन प्रणालीमा आबद्ध सेवा	प्रतिशत	५	१०	१२	१५	२
लक्षित वर्गमा विनियोजित बजेट	प्रतिशत	१.५	१.५	१.२३	१.५०	
सेवा प्रवाहकोलागि औसत लागने समय	घण्टा	२.५	२	१.५	१.२०	
वार्षिक प्रगति	प्रतिशत	८०	१००	१००	१००	१०

संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालुआ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
मुद्दा						
नगरपालिकाका वडा कार्यालय भवन	संख्या	१४	२	१	१	१
क्षमता विकास तालिममा सहभागी जनप्रतिनिधि रकर्मचारी	संख्या					
नगरपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय	रकम रु हजारमा	३५८००	३७२५९	३१५००	३३७०००	४०००
नगरपालिकाको विकास खर्च	प्रतिशत	२९.९१	२८	२७.५२	२७	२७
समयमा सम्पन्न योजना कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	९०	९२	९५	९७	१००
अनलाइन प्रणालीमा आबद्ध सेवा	प्रतिशत	५	१०	१२	१५	२०
लक्षित वर्गमा विनियोजित बजेट	प्रतिशत	१.५	१.५	१.२३	१.५०	२
सेवा प्रवाहकोलागि औसत लागने समय	घण्टा	२.५	२	१.५	१.२०	१
वार्षिक प्रगति	प्रतिशत	८०	१००	१००	१००	१००

संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको नतिजा सूचक र लक्ष्य						
सूचक	एकाई	गत आ.ब.सम्मको वास्तविक उपलब्धी	चालुआ.ब. सम्मको अनुमानित उपलब्धी	मध्यमकालिन लक्ष्य		
				२०८२\८३	२०८३\८४	२०८४\८५
अनुगमन गरिएका आयोजना/कार्यक्रम	प्रतिशत	१००	१००	१००	१००	१००

६. संस्थागत विकास तथा सुशासन उपक्षेत्रको खर्च तथा श्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान

रकम रु. हजारमा

आ.ब.	बजेट अनुमान				बजेटको स्रोत			
	कूल	चालु	पूँजीगत	वित्तीय व्यवस्था	आन्तरिक स्रोत	नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार	ऋण तथा अन्य
२०८२।८३	184005	174005	10000	0	17800	161145	5060	0
२०८३।८४	175435	175435	0	0	2005	166430	7000	0
२०८४।८५	179515	179515	0	0	2000	170515	7000	0

७. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संक्षिप्त विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	लागत अनुमान रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
1	मानव ससाधनविभिन्न तालिम संचालन	सुशासन	सालबसाली	5500	उपभोक्ता समिति, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु,जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको क्षमता विकास भइ कार्यसम्पादनमा सहजता हुने

शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना(आ.व. २०८२/८३-२०८४/८५)

क्र.सं.	कार्यक्रम आयोजना	उद्देश्य	सुरु र समाप्ती अवधि	लागत अनुमान रु हजारमा	अपेक्षित नतिजा
2	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	सुशासन	सालबसाली	15060	योजनाको गुणस्तर कायम हुने, अनियमितता नहुने ।
3	प्रशासकीय सुशासन	सेवा प्रवाह	सालबसाली	17180	नागरिक सन्तुष्टि तथा उचित सेवा प्रवाह भएको हुने, सेवा प्रवाहमा सुधार हुने
4	कानुन तथा न्याय सम्बन्धि कार्य	सुशासन	सालबसाली	6000	न्यायिक समितिबाट फछ्र्योट मुद्दामा सहयोग हुने, क्षमता विकास तालिममा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको सहभागिता हुने
५	कार्यालय सचालन तथा प्रशासन	क्षमता विकास	सालबसाली	495215	नगरपालिकाको उपभोग तथा संचालनको उचित व्यवस्थापन हुने

८. जोखिम पक्ष तथा अनुमान

तीनै तहका सरकार बीच समन्वय र सहकार्य भएको हुने, नागरिक समाज र सरोकारवाला संघसंस्थाहरुको सहयोग भएको हुने, संघीय निजामती सेवा ऐन तर्जुमा भएको हुने आदि।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकीकरण तथा साङ्केतीकरणको आधार तथा प्रक्रिया

१. प्राथमिकीकरण लागि विषय क्षेत्र तथा उपक्षेत्र निर्धारण

आयोजना/कार्यक्रमलाई देहायअनुसार पाँच वटा प्रमुख विषय क्षेत्र तथा उपक्षेत्रमा वर्गीकरण गरी र प्राथमिकता निर्धारण गर्नुपर्नेछ :

क्र.सं.	प्रमुख क्षेत्र	उपक्षेत्र
१	आर्थिक क्षेत्र	(क) कृषि (ख) पशुपंक्षी (ग) सिंचाइ (घ) उद्योग, वाणिज्य तथा व्यवसाय (ङ) पर्यटन तथा संस्कृति, (च) भूमि व्यवस्था तथा सहकारी (छ) श्रम तथा रोजगारी
२	सामाजिक क्षेत्र	(क) स्वास्थ्य तथा पोषण (ख) शिक्षा, भाषा, कला तथा साहित्य (ग) खानेपानी तथा सरसफाइ (घ) महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण, (ङ) युवा, खेलकुद तथा नवप्रवर्तन, (च) सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण
३	पूर्वाधार क्षेत्र	(क) भवन, आवास तथा बस्ती विकास (ख) सडक, पुल तथा यातायात (ग) जलश्रोत, जलविद्युत् तथा स्वच्छ ऊर्जा (घ) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि
४	वन तथा वातावरण	(क) वन, भू- संरक्षण तथा जैविक विविधता (ख) वातावरण संरक्षण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन (ग) विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन
५	सुशासन तथा संस्थागत विकास	(क) नीति, कानून, न्याय तथा सुशासन (ख) सङ्गठन तथा क्षमता विकास, जनशक्ति व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह (ग) राजस्व तथा स्रोत परिचालन (घ) तथ्याङ्क प्रणाली, योजना र विकास व्यवस्थापन

२. प्राथमिकता निर्धारणका लागि अङ्क भार

प्रत्येक क्षेत्रमा लागू हुने गरी छ वटा सामान्य आधार तय गरिएका छन् भने प्रत्येक क्षेत्रका लागि छुट्टाछुट्टै दुईवटा क्षेत्रगत आधार तय गरिएको छ । सामान्य आधारलाई कुल ७० अङ्क र क्षेत्रगत आधारलाई कूल ३० अङ्क राखिएको छ । प्रत्येक आधारमा आयोजना/कार्यक्रमलाई अङ्क प्रदान गर्दा देहायअनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ ।

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

क्र.स.	योगदान	शीर्षक	अङ्क		
			पूर्णाङ्क (१५)	पूर्णाङ्क (१०)	पूर्णाङ्क (५)
१	प्रत्यक्ष र उच्च योगदान गरेमा	अति उत्तम	१५	१०	५
२	अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान गरेमा	उत्तम	१०	६	३
३	कम वा सामान्य योगदान गरेमा	सामान्य	५	३	१
४	योगदान नपुऱ्याएमा	न्यून	०	०	०

३. प्राथमिकताक्रम निर्धारण

आयोजना/कार्यक्रमको प्राथमिकता निर्धारण गर्दा सबै क्षेत्रमा लागू हुने पाँच वटा सामान्य आधारहरूमा अङ्क प्रदान गर्नुपर्ने र प्रत्येक क्षेत्रका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका दुईवटा आधारमा अङ्क प्रदान गर्नुपर्नेछ । यसरी सामान्य र क्षेत्रगत आधारहरूबाट प्राप्त अङ्क जोडी कुल प्राप्ताङ्क निर्धारण गर्नुपर्नेछ । कुल प्राप्ताङ्कमा आयोजना/ कार्यक्रमलाई प्राप्त अङ्कको आधारमा देहाअनुसार प्रथम प्राथमिकता प्राप्त (Priority 1 – P1) र द्वितीय प्रथमिकता प्राप्त (Priority 2 – P2) गरी २ वटा प्राथमिकताक्रममा वर्गीकरण गरिनेछ।

क्र.स.	कुल प्राप्ताङ्क	प्राथमिकताक्रम
१	७५ वा सो भन्दा बढी अङ्क भएमा	पहिलो (P1)
२	७५ भन्दा कम अङ्क भएमा	दोस्रो (P2)

नोट ः माथि उल्लेख गरिएको आधार बमोजिम वर्गीकरण गर्दा कुनै क्षेत्रमा दुई तिहाई भन्दा बढी कार्यक्रम/ आयोजनाP1 अन्तर्गत परेमा P1 हुनको लागि आवश्यक न्यूनतम अङ्क परिमार्जन गरी प्राथमिकीकरण वा स्तरीकरण (Ranking) गरिनेछ ।

४. प्राथमिकता निर्धारणका आधार

(क) सामान्य आधार

१. चालु आवधिक योजनाको फराकिलो आधारको समावेशी आर्थिक वृद्धिको लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान पुऱ्याउने(१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने - स्थानीय उत्पादन - स्थानीय आय वृद्धि	अति उत्तम

ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. स्थानीय तहको प्राथमिकता वा तुलनात्मक लाभका क्षेत्रमा योगदान पुर्याउने: (१० अङ्क)

क	स्थानीय तहको प्राथमिकता वा तुलनात्मक लाभ भएका प्रमुख दुई क्षेत्रको उत्पादन वा आयवृद्धिमा प्रत्यक्ष वा उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

३. दिगो विकास लक्ष्य प्रासिमा योगदान पुर्याउने: (१० अङ्क)

क	दिगो विकास लक्ष्यहरुको कुनै लक्ष्य प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	दिगो विकास लक्ष्यको कुनै लक्ष्यमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	दिगो विकास लक्ष्य कुनै लक्ष्य कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

४. सहभागिताको अवस्था: (१० अङ्क)

क	निम्न क्षेत्र वा संस्थाहरू मध्ये कुनै एकको प्रत्यक्ष वा उच्च सहभागिता रहने - नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, गैरसरकारी संस्था, उपभोक्ता समूह वा सेवाग्राही, वा निजी क्षेत्र	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयरुमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

(१० अङ्क)

५. समावेशीकरणमा योगदान: (५ अङ्क)

(क) क्षेत्रीय समावेशीकरणमा योगदान

क	६६% भन्दा बढी बस्ती/टोलहरूलाई प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	४०–५९% भन्दा बढी बस्ती/टोलहरूको विकासमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	२५–३९% भन्दा बढी बस्ती/टोलहरूको विकासमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	२५% भन्दा कमी बस्ती/टोलहरूको विकासमा मात्र योगदान पुर्याउने	न्यून

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

(ख) सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरणमा योगदान: (५ अङ्क)

क	सामाजिक र लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण, समानता र सशक्तीकरणलाई प्रत्यक्ष तथा उच्च बढावा दिने	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा कम वा सामान्य योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

६. आयोजनाको पूर्व कार्य प्रगति, सम्पन्न हुने लाग्ने समय वा कार्यान्वयन तयारी कार्य: (१५ अङ्क)

क	क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि: - चालु आ ८०को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति .व. प्रतिशत वा सो भन्दा माथि रहेको, वा - आगामी आको वामा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहे.व. **नयाँ आयोजनाको लागि ०:** आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य पूरा भएको ।	अति उत्तम
ख	क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि: - चालु आ ६०को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति .व. प्रतिशतसम्म रहेको ७९देखि , वा - आगामी दुई वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा **नयाँ आयोजनाको लागि ०:** आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य अन्तिम चरणमा रहेको	उत्तम
ग	क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि: - चालु आ ५०को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति .व. प्रतिशतसम्म रहेको ५९देखि , वा - आगामी तीन वर्षमा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा **नयाँ आयोजनाको लागि ०:** आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य भइरहेको ।	सामान्य
घ	क्रमागत वा सालवसाली आयोजना वा कार्यक्रमको लागि: - चालु आ ५०को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तीय प्रगति .व. कम रहेको प्रतिशत भन्दा, वा - आगामी चार वर्षसम्ममा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित नरहेको वा **नयाँ आयोजनाको लागि ०:** आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य नभएको ।	न्यून

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, अर्घाखाँची, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

(ख) क्षेत्रगत आधार

अ. आर्थिक क्षेत्रः कृषि तथा पशुपन्छी, सिँचाइ, उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति, संस्कृति तथा पर्यटन, सहकारी तथा गरिबी निवारण आदि ।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदानः (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान : (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने - दिगो विकासको लक्ष्य ९)SDG 9रण को दिगो समावेशी औद्योगिकीक (प्रवद्र्धनगर्न, वा - गरिबीको अन्त्य र शुन्य भोकमरीमा, वा - दिगो उपभोग र उत्पादन, वा - समावेशी आर्थिक वृद्धि, वा - आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवद्र्धन गर्न, वा - वस्तु र सेवाको आन्तरिक आपूर्ति व्यवस्थापन गर्न, वा - पर्यटन पूर्वाधार निर्माण र पर्यटक आगमनमा वृद्धि गर्न, वा - मर्यादित कामको प्रवद्र्धन/सुमधुर औद्योगिक सम्बन्ध कायम गर्न, वा	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

आ. सामाजिक क्षेत्रः स्वास्थ्य तथा पोषण, शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि, युवा तथा खेलकुद, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण, खानेपानी तथा सरसफाइ आदि ।

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय ठाडा, अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदानः (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान ०: (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्‍याउनेः - दिगो विकास लक्ष्य ३)SDG 3को स्वस्थ जीवन प्राप्तिका लागि बाल मृत्युदर (न्यूनीकरण गर्न, वा - मातृ मृत्युदर न्यूनीकरण वा मलेरिया, क्षयरोग, ज्क्ष्ख्ब्क्ष्म्क् नियन्त्रण गर्न, वा - दिगो विकास लक्ष्य ४)SDG 4 को (सबैको लागि समावेशी र गुणस्तरीय शिक्षा प्राप्ति गर्न, वा - प्राथमिक एवम् माध्यमिक तहमा छात्रा/छात्रको अनुपात वृद्धि गर्न, वा - नवीन खोज गर्न र प्रविधि प्राप्ति गर्न, वा - दिगो विकासको लक्ष्य ६)SDG 6को खानेपानी र सरसफाइ सेवाको (गर्न उपलब्धताको दिगो सुनिश्चितता, - लैङ्गिक समानता वा सशक्तीकरण)SDG 5गर्न (, वा - असमानता न्यूनीकरण गर्न, वा - संस्कृति प्रवद्र्धन गर्न,	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

(इ) **पूर्वाधार क्षेत्रः** सडक तथा यातायात व्यवस्था, शहरी विकास, सूचना तथा सञ्चार, जलविद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा र स्थानीय पूर्वाधार आदि ।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदानः (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान ः (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने ः - दिगो विकासको लक्ष्य ७)SDG 7को दिगो र आधुनिक ऊर्जा सुनिश्चितता (गर्न,वा - दिगो विकासको लक्ष्य ९)SDG 9को दिगो सडक र अन्य यातायात र (सिंचाई सुबिधा बढाउन, वा - दिगो विकासको लक्ष्य ११)SDG 11को सुरक्षित (, सवल, समावेशी र दिगो शहर विकास गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

ई) वन वतावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रः जलाधार संरक्षण, वन तथा भू– संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण आदि ।

१. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदानः (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा	न्यून

शितगंगा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय अर्घाखाँची लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

	योगदान नपुर्याउने	

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदान ः (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुर्याउने ः - दिगो विकासको लक्ष्य २)SDG 2को भोकमरीको अन्त्य (, खाद्य सुरक्षा, उन्नत पोषण प्राप्ति र दिगो कृषि प्रवद्र्धन गर्न, वा - दिगो विकासको लक्ष्य १५)SDG 15दिगो व्यवस्थापन को वनको (, भूक्षय रोकथाम, जैविक विविधताको क्षति रोक्न, वा - दिगो विकासको लक्ष्य १३)SDG 13को जलवायु परिवर्तन अनुकूलन र (वातावरण संरक्षण गर्न, वा - आधुनिक भूमि व्यवस्थापन गर्न वा - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न	अति उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

(उ) सुशासन तथा अन्य क्षेत्रः मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, स्रोत परिचालन, स्थानीय योजना तथा तथ्याङ्क आदि ।

1. चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदानः (१५ अङ्क)

क	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उच्च योगदान पुर्याउने	अति उत्तम
ख	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	उत्तम
ग	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	सामान्य
घ	चालु आवधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुर्याउने	न्यून

२. दिगो विकासको क्षेत्रगत लक्ष्य प्राप्तिमा योगदानः (१५ अङ्क)

क	निम्न विषयहरूमा प्रत्यक्ष तथा उच्च योगदान पुऱ्याउनेः - दिगो विकास लक्ष्य १६)SDG 16 को शान्ति सुरक्षा (अभिवृद्धि गर्न, वा	अति उत्तम

	- सुशासन अभिवृद्धि गर्न, वा - न्यायमा सबैलाई पहुँच बढाउन, वा - जनसख्या व्यवस्थापन गर्न, वा - योजना तथा तथ्याङ्क प्रणालीमा सुधार र सुदृढीकरण गर्न	उत्तम
ख	माथिका विषयहरूमा अप्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने	सामान्य
ग	माथिका विषयहरूमा सामान्य वा कम योगदान पुर्याउने	न्यून
घ	माथिका विषयहरूमा योगदान नपुर्याउने	

अनुसूची २ : मध्यमकालिन खर्च तयारीमा प्रयोग भएका सूचकहरूको स्रोत तथा विश्लेषणको आधार

यस शितगंगा नगरपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयारीमा प्रयोग भएका समष्टिगत, क्षेत्रगत तथा उपक्षेत्रगत उपलब्धि तथा सूचकहरूको तयारी नगरपालिकाको पार्श्वचित्र (२०७६), बृहत नगरपालिका विकास गुरूयोजना (२०७६), क्षेत्रगत योजनाहरू, कार्य प्रगति विवरणहरू, वजेट सम्बन्धी दस्तावेजहरूमा उपलब्ध तथ्यांक र जानकारीहका आधारमा नगरपालिकाका जन प्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरूसँग भएका छलफल तथा विश्लेषणका आधारमा प्रक्षेपण गरी प्रस्तुत गरिएको छ। नगरपालिकाको योजनासँग सम्वन्धित सूचनाहरुको व्यवस्थित अभिलेखिकरण र यस्ता सूचनाहरुको पर्याप्तताको सम्वन्धमा अझै व्यवस्थित कार्य गर्न आवश्यक भएको हुँदा उपलब्ध जानकारीहरुलाई मिल्दो सन्दर्भमा राखी प्रस्तुत गरिएको छ। यसरी सन्दर्भलाई आकलन गर्दा जानकार जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुसँगको छलफललाई नै मुख्य आधार बनाइएको छ। यहाँ मिल्दो सन्दर्भ मानी गरिएको आधार सूचना र लक्ष्य निर्धारणसँग सम्वन्धित सूचनालाई अन्य तुलना गर्न सकिने आधारहरु प्राप्त हुन सकेमा सोही अनुसार नगरपालिकाले अध्यावधिक गर्नुपर्ने हुन्छ। संभवभएसम्म श्रोत सहित उल्लेख गरी सूचना राखिएको छ। जहाँ पर्याप्त सूचना प्राप्त हुन सकेको छैन त्यस्तो क्षेत्रमा मिल्दो आधारसूचनाका आधारमा अनुमान (prediction) गरिएको छ। अनुमान गरिएको बिषयहरु संघीय मामिला तथा सामन्य प्रशासन मन्त्रालयबाट जारी गरिएको मध्यमकालिन खर्च संरचना निर्माण सम्वन्धी मार्गदर्शनसँग सम्वन्धित हुने गरी गरिएको छ। नगरक्षेत्र केन्द्रीत खण्डिकृत सूचना प्राप्त हुन नसक्ने देखिएका बिषयमा राष्ट्रिय सन्दर्भलाई आधार मानेर आकलन गरिएको छ। वजेट विनियोजनको सम्वन्धमा नगरपालिकाको श्रोत अनुमान र संघीय सरकारको विनियोजन अभ्यासलाई आधार लिई नगरसभाले तय गरेको प्राथमिकता अनुसार गरिएको छ। नगरपालिकाले आगामी वर्षहरूमा तय गर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरूका आधारमा आगामी वर्षका नतिजाहरू निर्भर रहन्छन् ।

सन्दर्भ समाग्रीहरू

- स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८
- शितगंगा नगरपालिकको बृहत नगरपालिका विकास गुरूयोजना, २०७६
- शितगंगा नगरपालिकको पाश्वचित्र, २०७६
- शितगंगा नगरपालिकाको विनियोजन ऐन
- शितगंगा नगरपालिकाको आर्थिक ऐन
- अन्य सम्बन्धित नियम कानुनहरू
- शितगंगा नगरपालिकाको पछिल्लो दुई आर्थिक बर्षहरुको बार्षिक प्रगति विवरण